

حول علم غزالی

جلد : ۶

نمبر - آگستوس ۱۹۲۷

شعبی جلد

دارالفتون

ادبیات فارسی و تاریخ و جغرافیا و ادبیات

فلسفہ ، اجتماعیات ، تاریخ ، جغرافیا ، ادبیات

ایک آبدہ بر نشر اول نور

مندرجات

عقل منطقی ، وجدان منطقی	.....	ضلیل نصیر آباد
فلسفہ اصطلاحی	.....	»
ابتدائی ذہنیت	.....	»
روصونک فلسفہ سی	.....	اسماعیل مہدی
سقراط	.....	محمد عزت
آمریکادہ اجتماعیات تدریسی	.....	»
تورک فیلسوفی فارابی	.....	از میرلی اسماعیل مہدی

استانبول - دولت مطبعہ سی

۱۹۲۷

روصونك فلسفه سی

فلسفه تلقیلری ده دن ، اخلاق و صنعت تلقیلری کی اجتماعی نوعدن طبیعی حادثلر در .
فلسفه تلقیلرینک ظهوری ده دیگر تلقیلرک ظهوری کی زمان و مکانله مقیددر . اونک ایچون
برفیلسوفک ظهورینی ایضاح ایتمک آنجق محیطنده کی شرطله قابلدر . ژان ژاق روصونک
فلسفه سی ده آنجق محیطله ایضاح ایدیله بیلیر . بو محیط روصونک یا شادی بی جمعیت در . فقط
بو « جمعیت » یا خود « اجتماعی محیط » تعبیرندن نه آ کلامالی در ؟ جمعیت فکرینک دلالتی
جمعیت ایچنده وجوده کان علی العموم حادثلر دکلدر . بلکه بر جمعیت دینی ، اخلاقی ،
بدیعی ... نوعدن بر طاقم تصورلرک هیئت مجموععه سی در . جمعیتک بوتصورلر خارچنده وجوده
کتیردیکی مادی مؤسسسلر بوتصورلرک تجلیسندن و تجسدندن باشقا برشی دکلدر . ایشته
فیلسوفک جمعیتی ایله مناسبتندن مقصد فلسفه سنک اجتماعی محیط دینیله ن بوتصورلرله اولان
مناسبتی در . بناء علیه فیلسوفک تدقیقنده هرشیدن اول جمعیتده موجود اولان بوتصورلرک
نظر اعتباره آلتیاسی لازم کلیر . روصونک اثرینی آ کلامق ایچون اون سکزنجی عصر
فرانسز جمعیتنده - روصوعالم شمول بر فیلسوف اولدیغنه کورد - ، اون سکزنجی عصر انسانلغنک
وجداننده نه کی دین ، اخلاق و حقوق تصورلری موجود اولدیغنی آ اشدیرمق لازم
کله جکدر . کرچه بو قیمتلر جمعیت حیاتنده هیچ بر زمان منفرد و خالص اوله رق وجود
بولمازلر ، عائله ، مکتب ، مسلك ، حکومت ... دینیلان زمره لرک حیاتیه تجلی ایدرلر .
شو تقدیرده روصونک فکرلرینی آ کلامق ایچون اون سکزنجی عصر عائله سننده ، مکتبلرنده ،
مسلكلرنده و حکومتنده یاشایان تلقیلری هپ نظراعتباره آلمق لازم کله جکدر . فقط بویله
صرف اجتماعی برمشاهده ایله روصونک ظهور و تشکانی تمامیه ایضاح ایتمک ده قابل دکلدر .
چونکه اجتماعی شأنیتلر قیدسز و شرطسزجه مؤثر اولسه لردی فردیتک یعنی فردی وارلغه
عائد خصوصی قابلیتلر و استعدادلرک هیچ بر حکمی اولمازدی . حقیقت شودر : جمعیتلر معین
زمانلرده شو ویا بو قیمتلری ایجاد ایتمک حالنه کلیرلر . قیمتلرک تجلیسی ایسه ، یالکیز صنعتکارلر
وقهرمانلر واسطه سیله اولور . بونلر عمومیتله یاراتیجی فردلردر . بو استعدادلری سایه سننده درکه

اجتماعی حیاتک سیرینی واستقامتی سه زهر لر . و فردیتلرینی اجتماعی تکاملی افاده ایچون آلت ایدر لر . انقلابچیلر برنوع مستعدلردر . ایشته بواسطتعداد اعتباریله درکه ژان ژاق روصونك فردیتی، فردی قابلیتلی و خصوصیتلری ده فلسفه سنك تکوننده نظر دفته آلمالیدر . ژان ژاق روصوده معین بر جمعیتک ومعین بر عصرک بر طاقم قیمتلرینی افاده ایچون مساعد اولان قوت و قابلیتلر نه دن عبارتسه بونلرده تدقیق ایدملیدر . بنجه صوک نقطه اوله رق فیلسوفک منسوب اولدینی فلسفه مذهبی ده تدقیقه شایاندر . فیلسوف هانکی مذهبه منسوبدر وهانکیلرینه مخالفدر ؟ داخل اولدینی مذهبله برلشدیکی نقطه لر ، خارجنده قالدقلریله آیرلدینی نقطه لر نه لردر ؟ بوتون بونلر آراشدیرمالیدر . برده فیلسوف معین مذهبی واونک ممثلرینی ناصل تقلید و تکرار ایدیور ، بونی تدقیق ایله قالمالی ، بالعکس رد و انکار ایتدیکی نقطه لری دخی اهمیتله قید ایتلی در . چونکه ایکی حرکتدن هر برینک استقامتی فیلسوفک فلسفی شعور و شخصیتیه علاقه داردر . بوصوک تدقیق فائده سی نه اولاجقدر ؟ .. بو صورتله فیلسوفک اوریرینال اولان حیات تلقیسنی نه صورتله انشا و اعمال ایتدیکنی اوکره نه جکز . چونکه اسکیدن آلدینی ورد ایتدیکی فکر لر بو اوریرینال تلقی نک انشاسی ایچون یارایان و یارامایان عنصرلردر . شو حالده معین فکرلرک قبولی و یا ردی هیچ سببسز دکدر ، بلکه بو حرکت انفسی بر معیارک وانفسی بر ناظمک مراقبه سی آلتنده اولمقده در . ظاهراً ماضی به رجوع و ماضی نک بر تکرار و تقلیدی کبی کورونن بو تخطر ، یکی بنانک انشاسی ایچون اسکی کرسته نی قوللانان صنعتکارک حرکتدن باشقا برشی دکدر . شو تقدیرده فیلسوفده شعورک اسکی فلسفه ایله تماس ایدن سطحلرنده کی حساسیت و فعالیتک نوعی بیله بزه بو شعورک ترکیبی و طبیعتی حقنده بر فکر ویره بیلیر . بناءً علیه روصونك تدقیقنده بکندیکی ، برلشدیکی ، آیرلدینی بوتون متقدم تلقیلرک دخی اشارت ایدلمه سنه لزوم واردر . روصونك تدقیقنده اک مهم اولان شی جمعیتی در . بو جمعیت آوروپانک اون سکزننجی عصریدر . اون سکزننجی عصرک بالخاصه فرانسه سنی و اسویچره سنی طانیق روصونك تشکلی ایضاح ایچون لازمدر . بو عصری ناصیل طانییا بیلیرز؟ شبهه سز تاریخ واسطه سیله .. یالکز بر عصرک ایضاحی کندیسندن اولکی عصرلرده در ، چونکه اجتماعی حادثه لری دوغورانینه اجتماعی حادثه لردر . اون سکزننجی عصرک تصورلرینی آنجق اون یدنجی و اون آلتنجی عصرک تمایللرنده سه زه بیلیرز . اجتماعی حادثه لرک ایضاحی ماقبلنده در . بناءً علیه اول امرده بیلیمه سی لازم کن مهم شاییتلردن بری ده اون یدنجی عصر فرانسه سی در . بر عصری طانیق

ایچون بوتون واقع لرینی اوکره نمه یه لزوم یوقدر . بونک ایچون واقع لر آراسنده میزوصفنی طاشییانلری آییرمق لازم کله جکدر . مادام که روصو مفکوره انشا ایدن بر صنعتکار وفیلسوفدر ، اونی عصریله ایضاح ایدرکن عصرینی اُک زیاده بر مفکوره عصری اوله رق تماشا ایتک لازم کله جکدر . حال بوکه بالذات بومفکوره بی ده وجوده کتیرن تاریخی سبیلرده واردر . بونلرک ایضاحی دوغریدن دوغری یه اجتماعیاتک « مورفولوژی سوسیال » قسمنه داخلدر . بوبزم موضوعمزک خارجنده قالییور . روصونک عصرینه تقدم ایدن نه کبی اجتماعی جریانلر واردر ؟ .. اونی یدنجی عصرک اجتماعی تصورلرینک و اجتماعی تمایلرینک تدقیقی بزی اونی سکزنجی عصرک تشکنی آ کلامق خصوصنده تنویر ایده جکدر . شو صورتله اونی سکزنجی عصرک تشکنی آ کلامق روصوی آ کلامق در . چونکه روصو بو عصرک بر ممثلی در . قسماً (کوستاوانسون) ک ولایتنه دایانارق بو عصری کوره لم :

اون یدنجی عصر خرسستیاندر . فقط اونی یدنجی عصرده اولکی عصرک دینی قاوغالری ، دینی اغتشاشلری ، دینی احتراصلری ، دینی مسئلهلری یوقدر . اونی یدنجی عصر ادبیاتنک شاه اثرلری دینی در . فلسفی اثرلری ده یا دوغریدن دوغری یه دینی ، یاخود دینک اساسلریله تألیف ایدیله بیله جک برحاله در . کرچه بو عصرده بعض خرسستیانلق علیهداری جریانلر باش کوسترییور ، فقط هیچ برزمان کلیسانک اساسلری رنجیده ایدیله یور ، هیچ بر ادبیات ، هیچ بر فلسفه دوغریدن دوغری یه کلیسا پرنسپلرینی مناقشه ایتمه یور . (ده قارت) بیله مؤسس اعتقادلری قبول ایتدیکنی بیان ایدیوردی . اونی یدنجی عصرده کلیسانک ولایتی هنوز صارصیلمش دکدر . اونی یدنجی عصر بو خرسستیانلغی عقل ایله ناصل برلشدریوردی ؟ .. برکره اونی یدنجی عصرک خرسستیانلغی حقیقی ، وجدلی بر خرسستیانلق اولمقدن زیاده ظاهری و وجدسز بر خرسستیانلق ایدی . ثانیاً اونی یدنجی عصرده عقل دوغریدن دوغری یه جسمانی و فردی برملکه دکل ، الهی وکلی بر قوت ایدی . اونک ایچون بو عقل ایله بونقل آراسنده برلشمه یه جک بر طبیعت یوقدی ...

اون یدنجی عصرک اخلاقی اک زیاده اعتدالی طانییور ، افراط و تفریطدن قاجینیور ، بریاندن مؤسس جمعیتک آمرلرینه اطاعتی قبول ایدیور ، بریاندن ده فردی سعادت ، بونک ایچون ده اطاعت ، ناموس و شرفی طانییور ، ریایی سه ووه یور ، فقط فردی حقلری ، فردی منفعتلری مشروع کوریوردی .

اون یدنجی عصرک لسانی اون آلتنجی عصر خاقنک اثری اولان طبیعی لسانی دکل ،
 سالون آدامنک قورو و صنعی لسانیدر . اون یدنجی عصرک لسانی جانلی و حرکتلی بر جمعیتک
 جانلی و حرکتلی لسانی دکلدر . اون یدنجی عصرک لسانی مؤسس قاعده لره تابع اوله رق
 صلح ، سکون و اتلاف حالنده یاشاق ایستین معتدل و متوازن انسانلرک لسانیدر . اون
 یدنجی عصرک لسانی صمیمیتدن ، حساسیتدن صوبو باش ، فردی و اور یژینال عنصرلردن
 محروم قالمش ، یالکیز مشترک عنصرلری طاشبان بر لساندر . کرچه بو لسان سادهلک ،
 آچیقلاق ، دوز کونلک کبی عقلک محصولی اولان بوتون مادی و فشری خاصه لری طاشیوردی .
 فقط شخصی ، پیتورسک و رومانسک اولان بوتون عنصرلردن محروم بر حالده ایدی .
 اون یدنجی عصرک ادبیاتی « کلاسیک » دینیلن ادبیاتدر . بو ادبیات قوتنی عقلدن آیور
 و عقلک پرنسیپلرینی خوشنود ایتمک ایچون چالیشیوردی . بو ادبیات قاوغایی سه و مه یوردی .
 اختلال روحندن آزاده ایدی . موجود جمعیتک موجود قیمتلرینه رعایت ایدیوردی .
 موجود جمعیتی مشروع بر شأنت اوله رق قبول ایدیور ، دکیشدیر مہیی ، ییقمانی دوشونمہ یور ،
 ساده جه بو جمعیتک آدامنی حاضر لایوردی . اون یدنجی عصر ادبیاتنک بو اجتماعی حملہ سی
 اجتماعی بر روحیات دکل ، تحلیللری ، تصویرلری ، تصنیفلریله هپ عمومی و مجرد اولان سجیه لری
 تثبیت ایدہ رک فردی بر روحیات وجوده کتیریوردی . اون یدنجی عصرک ادبیاتی فردجی
 بر ادبیات ایدی . ادبیات ایجادلرنده شأنی ایچنده خصوصیی ، اصلییی ، استثنائییی آرامایور ،
 عمومییی ، مشترکی بولیور و ساده اوننی تثبیت ایدیوردی . تصویریی موضوع بحث اولان
 طبیعت هر انسانک شخصی ، اور یژینال طبیعتی دکل ، انسانک عمومی و مشترک طبیعتی ایدی .
 (مولیہر ، قورنہی ، راسین و روشفوقو . . .) نک اثرلرنده هپ بو عمومیت سجیه سی واردر .
 اون یدنجی عصر کلاسیک صنعتک عصریدر . کلاسیک صنعت کلاسیک ادبیات کی عقل ،
 مفکرہ ، اخلاق صنعتی در . بو صنعت عصری کندیسینی (پوسہن) له طانیتمش در . پوسہن دہ کی
 صنعتکار منطقی ، بر قارتہزی یہن منطقندن باشقا برشی دکلدی . پوسہنک صنعتی فیکری
 و عقلی بر صنعتدی . پوسہن اثرلرینه ایستہر طبیعتہ عائد اولسون ، ایستہر اشیایہ عائد
 اولسون ، بر معمارلق اثرینک وضوح و موازنہ سنی تأمین ایدیوردی . پوسہنک رسمده
 یاپدیغنی معاصر ی اولان (لورون) تزیناتده یاپیوردی ، ورسای سرانی هپ کلاسیک تزیناتجیلغک
 شاه اثرلریله سوسلہ یوردی .

علم اون یدنجی عصرده فوق العاده صورتده ایلریلہدی . تفاضلی حسابک کشفی و دیگر

علملرک ریاضی طبیعت آلماسی هپ بو عصرده اولدی . طبیعت علملرینه تصنیف فکری بو عصرده کیردی . علمی حرکتک تأثیریه آقاده می تأسیس ایدلدی . اون یدنجی عصرک علمی فعالیتلرنده ریاضی ومیخانیکی برزکا حاکم ایدی .

اون یدنجی عصرک فلسفه سی عقلک فلسفه سی در . بوفلسفه (ده قارت) ایله باشلار . (ده قارت) طرفندن باشلانان بودورک غایه سی علمده ، اخلاقده ، فلسفه ده عقلک حاکمیتنی تأمین ایتک در . بو حاکمیتک اساسی عقلک ریاضی فعالیتی در . چونکه یکانه حقیقت ریاضی حدلره مخصوص اولان وضوح و بداهت در . هرشی بو وضوح و بداهت داخلنده قلاجقدر . بو ذکا ریاضیه جی ذکادر . ده قارت فلسفه سی کائناتک ریاضی بر تصویردر . اون یدنجی عصرک فلسفه سی عقلک معطالری اوزرنده چالیشیور ، فقط عقلک ماوراسنه ، اصل متافیزیکه کیتمه یوردی . بو فلسفه متافیزیکه کیتمه دیکی کبی ، سیاسی مناقشه لره ده کیریشمه یوردی . بلکه سیاستی یالکز حکومت آداملرینه منحصر برایش اوله رق بالالزام قبول ایدیوردی .

اون یدنجی عصرک تربیه سی ، مؤسسهلرینک برافاده سی ایدی . بو عصرده بوتون معناسیله سالون حیاتی وصالون ذوقی حاکمدی . تربیه نک غایه سی سالون آدمی ، سالون قادینی ویا سالون ارکی یتیشدیرمک ایدی . اونک ایچون چوققلرینی قوران مریبلره تسلیم ایدیورلر . بو محیطلرده ایسه چوققلره توواتی ، پودرای ، یلپازیه ی ، قلیجی ، ره وه رانسی ودانسی اوکره تیورلردی . ژه زوویت مکتبلرنده تحصیل صرف ادبی برسجیه طاشیوردی . اون یدنجی عصر سیاسی موازنه عصریدر . سیاسی حیاتک مرکزی مونارقدر . اون آلتنجی عصر جمعیتی دینی اغتشاشلر و قانلی اختلاللردن صو کرا مونارکک اطرافنده طوپلانمق ضرورتی دویمشدی . قرال حاکم بر قوتدی ، ولایتی مطلقدی . عصر قرالی سه ویور ومقدس طانیوردی . وه رسای سرایی بومنتظم و متوازن حیاتک مرکزیدی . قرال واصللر بو سرایک اطرافنده طوپلانمشلردی . جمعیتک دیگر کزیده لری ایچون حیات مرکزی پارسدی . اون یدنجی عصرک کزیده لری سرای وصالون حیاتندن عبارت اینجه ، متوازن فقط طبیعتیله سطحی بر حیات یاشایورلردی .

اون یدنجی عصری آیران الک مهم فرق ذکا ساحه سنده کی « عقلیه جیلک » و حیات ساحه سنده کی « تألیف جیلک » در . اون یدنجی عصر احتیاجلر ، اشتیاقلر و اختلاللر عصری دکدر . بالعکس بر مصالحه و موازنه عصریدر . افراطدن ، تفریطدن قاجینمق ، اختلالدن ،

اغتشاشدن قورقق ، ممکن اولدیغی قادار ساکن ، معقول و متوازن بر حیات یاشامق و عصرک ائبلی باشلی طبیعتی در . عصرک بو حاکم طبیعتی مؤسسہ لرینه ، عقله ، منطقه ، موازنه یه مخصوص اولان تالی سجیه لری و یردیگی کبی فرد لرینه ده ینه بو اعتدال و ائتلاف طبیعتنک نتیجه سی اولان ایکنجی نوع سجیه لری قازان دیر مشدر .

بو اجتماعی محیطک ایچریسندہ یاشایان انسانک عقلی شأنیتلرک یالکیز یوزنده چالیشیوردی . و متادیا شأنیتک عمومی و مشترک منظره لرینی تثبیت ایدیوردی . بو صورتله ذکاقلبه و حسه عائد اور یثرینال شأنیتلر خارجنده چالیشارق عمومی و بشری رروحیاتک عمومی واقعه لرینی تثبیت ایدیور ، ریاندن ده نزاکت ، ظرافت ، آداب ، زندوستلق ، بلاغت و صف لرینی تمیه ایدیوردی .

اون یدنجی عصر جمعیتنک وجوده کتیردیگی آدام «Honnête homme» در . بو آدامک روحی سجیه سی اعتدال در . بو اعتدالی وجوده کتیرن عقل در . اون یدنجی عصرک آدامی دینی ، اخلاقی ، سیاسی فکر لری آنجق عئله تالیف و توزین ایدن بر جمعیتک محصولیدر . اون یدنجی عصرک آدامنده بوتون اجتماعی قیمتلر بری بریله آکلاشمش ، موازنه و آهنگ تأمین ایتمشدر .

اون یدنجی عصر دینیلن موازنه عصرندن براختلال عصری اولان اون سکزنجی عصرک ظهوری اجتماعی سببلرک تأثیر یله اولدی . اک مهمی مونارشی نک انحطاطیدر . محاربه لر ، مغلوبیتلر ، سفالتلر ، بوکارغما سرائیک اسرافی ، آلایشی ، استیلا سیاستی ، وهرسایک احتشامی ، آغیر کومروکلر ، تجارتک انحطاطی خلقده قرال وقراللق فکرینک انحطاطنه سبب اولدی . اون دور دنجی لوئی نک عسکری و سیاسی مظفریتلرینه رغماً فرانسه ده قارا صومون و کوک بیهن بر خلق کتله سی واردی . بو صنف هیچ بر امتیازه مالک اولمایارق یوک بار کیری کبی بوتون امتیاز لیلرک آغیر لغنی طاشیوردی . هر یرده نفوسجه و یاشاییشجه انحطاط واردی . اون بشنجی لوئی نک کیفی و اون آلتنجی لوئی نک عقلسزجه اداره سی بو انحطاطک شخصی عامللری ایدی . نهایت قراللق ملی بر قوت اولمقدن چیقدی ...

مونارشی اداره سی کبی اجتماعی صنفلرده چورومشدی . اصیللر اجتماعی وظیفه لرینی قایب ایتشلردی . سیاسی نفوذلری یوقدی ، عمومی خدمتله قبول ایدلمزلردی . قرالک سراینه و شخصنه منحصر اولان و خدمتچیلکدن باشقا بر شی اولمایان وظیفه لر اولمله

خصوصی بر موقع تأمین ایتمکدن چوق اوزاقدی . اصیلر ایچون ایکی عاقبتدن بری مقدردی : یا محاربه‌ده شرفلیجه اولمک ، یا خود ایشسز بر حیاته محکوم اولمق ... بوتون ذوقلری لوکسه ، اسرافه ، سرگذشت حیاتنه باغلی قالیوردی . عنوانلری بیله او درجه ابتداله اوغرامشدی که اصیللکنی حقیقه^۲ دویانلر عنوانلری کنیدی. کنندن ترک ایدیورلردی . منورلرک مدنیتی یزنده بر مدنیت ایدی . طبیعیلک و صمیمیلک روحندن محروم اوله رق غرور و ساخته بروقار ایچنده یا شایورلردی . بو صنف ایچون علم و صنعت ساده‌جه برسوسدن عبارت قالیوردی . بو دورده نزاکتلی طورلر طاقینمق سالون ، موند آدمی اولمق هرشیدی . بو ثروت اطرافنده صاییسز طفیللر واردی . صنعتکارلر بیله بو ثروتک برر تابعی ایدیلر . بوتون بواسراف و سفاهتک یوکنی چکن خلق طبقه‌سی ایدی . خلق یالکنز ماده^۳ دکل ، معناده برباد برحاله ایدی . اخلاقسزلق صوک درجه‌یی بولمشدی .

خلق معلوم اولان سبیلردن دولایی استبداد و مطلقیت علیهنده حاضر لاندی ، وقوعات عدالت و انسانلق پرنسپلریله قابل تالیف کورولمهدی . اصیلر ، راهبیر ، امتیازلیلر صنفی عدالته مغایر کورولدی . اجتماعی مساواتسزلق تنقیده اوغرایوردی .

زمره لر آراسنده وجوده کان بو امیزاجسزلق اولادینی اعتقادلردهده کورولیوردی . دینی اعتقادلر ضعیفلامشدی . اون دور دنجی لوئی استبدادی دین ریاکارلغنی چوغالتمشدی . پاپاس صنفی اون دور دنجی لوئی نك استبدادینه انقیاد ایدنلرک باشنده ایدی . پاپاسلر فعلاً مستقل دکلدیلر . قرال عینی زمانده روحانی رئیس ایدی . اون بشنجی لوئی زماننده موقع اقتداره کچمک ایسته‌ین اصیلزاده لرک سقط اداره‌سی کلیسا محیطنی جاهلر و اعتقادسزلرله دولدیرارق بوسبوتون ضعیفلاتدی . دینی ادبیات محو اولمشدی . دینی مجادلر مسکین و عاجز ایدی . دینی حیاتک اساسی تحکم ایدی . عقیده لری ، آیینلری تعیین ایدن پاپاسلردی . کلیسا دیننه اطاعت ایتمه‌ک جرم ایدی ، بو جرمی حکومت جزالندیریوردی . [*]

نتیجه‌ده کائاتک خرس‌تبان تلقیمی دگیشدی . دین عصرک حیاتندن چکیلدی . دینک بوضعیفلاماسندن اسکی تمایلر قوتلندی و یکی قیمتلر ظهور ایتدی . اون یدنجی عصرده رونه‌سانس روحنی دوام ایتدیرن نه پیکور جیلر ولیبه رتنلرک عنعنه‌سی قوتلندی . فردیته ، فردی احتیاجلره ، فردی سوق طبیعیلره و یریلان موقع گوندن گونه آرتدی . و انسانک

[*] Gustave Lanson, Histoire de la Littérature Française, p. 625.

طبیعی احتیاجلری مشروع و خیرلی تلقی ایدلدی و اون یدنجی عصرک صوکی یاریسندده باشلایان اسکیلر و یکیلر غاوغاسی ایله بلیرن ترقی فیکری کیت کیده قوت قازانارق نهایت ییکی بر اخلاقک تملی اولدی : اوده یکیلرک داها مکمل اولدیغی قناعتی در . تکملاک نمونه سنی ماضیده، عیسانک شخصنده کورن خرسیتیان مفکورده سی یرینه ترقی یی تربیه و فعالیتیه باغلایان لاییق مفکورده یی قویدی ...

اون سکزنجی عصرک فلسفه سی ده اون یدنجی عصرک فلسفه سی کی عقلیه جی در . فقط بو عقلیه جیلکک فرقی شو ایدی : اولاعقلاک کلی بر ماهیتی واردی . بو عقلاک کیرمه دیککی، اوکره نمک، طانیق و محاکمه ایتمک ایسته مه دیککی هیچ بر ساحه یوقدی . دین ، دینی عقیده لر و عملرده ایچنده اولدیغی حالده بوتون اجتماعی مؤسسسلری تنقید و تزئیف ایدیوردی . اون سکزنجی عصرک فلسفه سی عقلیه جی و کلیه جی اولماسنه رغماً کوکارلی حیاتده ، جمعیتک تجربه لرنده ایدی . اون سکزنجی عصرک ذکاسی موجود شأنیتک سفالتنه قارشلی حرکت ایدیور ، اوننی قالدیرمق و یرینه ایسنی قویمق ایچون استدلالر و استنتاجلر یاپیوردی . بو فلسفه نک موضوعی اولان « بذاته انسان » تصورلی تراش ایدیله ایدیله « معاصر فرانسز » شکلنی آلییوردی . فلسفه نک آرادینغی، بو معاصر فرانسزی عملی اوله رق افاده ایتمک ایدی . ثانیاً اون سکرنجی عصرک عقلیه جیلکی اون یدنجی عصره قارشلی بر عکس العمل ماهیتنده ایدی . اون یدنجی عصرک عقلی مطلق حقیقتلری بیله هندسی بر وضوح ایله قاورا . یاجغنی ظن ایدیوردی . اون سکزنجی عصر عقله بر حدود چیزدی . عقلاک یرینه تجربه یی ، قارتهزی نه جیلک یرینه آنمپیرستلیکی و نهایت سانسو آلیستلیکی قویدی . عصرک نظرنده یکانه حقیقت ، احساسلرک و محسوسلرک حقیقتی ایدی . بو عصر متافیزیکک حقیقتی یرینه تجربه نک حقیقتنی قویدی . طبیعت علملری ، طبیعتک مابعدی یرینه ، علم ایسه دین یرینه کچدی . علم محبتی ، عمومی و ساری ایدی . انسانک نهره دن کلوب ، نهره یه کیتدیکنی و نه اولدیغنی علمه صور ییور . لردی . علم ، فلسفه یرینه کچمشدی . فلسفی ذهنیت ، علمی ذهنیتک عینی ایدی . بر یاندن علمه مستند اولان بو عقلیه جیلکک ، بر یاندن ده ریاضیه اصوللرینک معنوی شأنیتلره تطبیق نک نتیجه سی اوله رق اون سکزنجی عصر هپ عمومی مسئله لر اوزرنده چالیشدی ، حقیقتده اکثریا جبری و صنعی نتیجه لره واردی . تجربه لر و مستخصلر ظن ایدیلن بر چوق تفکرلرک اصلی فرضیه لر و تجریدلر ایدی ...

اون سکزنجی عصر ده قارتک عقله دایانان و هر یرده بداهت آرایان فلسفه سنی دینی

موضوعلر ده تطبیق ایدیوردی. (وولتر) باشده اولمق اوزره اون سکزنجی عصر فیلسوفلرینک بوتون ایشی دینده غیر معقول اولان هر شئی تنقید و تشهر ایتمکدن عبارتدی. دینیه بیلیر که اون سکزنجی عصر دینی ییقمق عصریدی. حال بو که دین معین بریاشامق تلقیسندن دوغار، معین براخلاق طرزی وجوده کتیرر. ییقیلان تلقی برینه فلیسوفلر یکیسنی یایمق موقعنده بولوندیله. خرسیتیانلک وعد ایتدیکی امید و سعادت برینه، فلیسوفلر یکی برعدالت شکلی، دیگر بر سعادت امید آرادیله. بو طرز معاقله نك تملی یینه ده قارت جیلقدی. یالکز اون سکزنجی عصر بالذات ده قارتك تطبیق ایده مدیکی ساحلره اصولی تطبیقندن چکینمه یور، اون یدنجی عصر دن بو صورتله آریلیوردی.

اون سکزنجی عصرک لسانی اصل صنعتکارلک ائنده دکادی. تمامیه بر فکر لسانی ایدی. طبیعی و شخصی اولمایان، رنکسز، سسسز، قورو و جانسز قلبدن محروم بر لسان... بونکه برابر ذکانتک محصولی اولان بو لسان حیانتک اینجه لکریله ایشله نهرک بر نوع هندسی ظرافت و اینجه لک و هندسی وضوح قازاندی.

اون سکزنجی عصر حقیقی ادبیات اعتباریه فقیر قلدی. اون سکزنجی عصرک ادبیاتی، فلسفه سی کی بدیعی حساسیتدن محروم ایدی. اون آلتنجی و اون یدنجی عصرلرده یتیشه ن دهالر بو عصرده یتیشمه مشدر. صنعت ایکنجی درجه انسانلرک ائنده قلدی... اون سکزنجی عصرک ادبیاتی، اون یدنجی عصرک عقلیه جیلکینی توارث ایتمکه برابر اون یدنجی عصرده اولمایان بر سجیه قازاندی، قاوغاجی بر ادبیات اولدی. و عقلک تنقیدلری ایچون هیج بر حدود، هیج بر ممنوعیت طانیادی. ولایت طاشییان نه وارسه ییقدی. حتی بو صیراده قلاسیک حرثک ولایتنه ده هجوم ایتدی. یالکز اون یدنجی عصرک شاه اثرلرینی قوپیه ایتمکه اکتفا ایتدیله. اون سکزنجی عصرک ادبیاتی، اخلاقی تلقیسی کی قوزموپولیت ایدی.

اون یدنجی عصرک طبیعتی حقیقت حالده آری ایکی حمله نك، آری ایکی تمایلک تألیفندن وجوده کلیوردی. بو طبیعتلردن بری رونه سانس ایله برابر ظهور ایدن اسکی یونان طبیعتجیلکی و عقلیه جیلکی، دیگر اورتا زمانک محصولی اولان خرسیتیان و میستیک مفکوره ایدی. اون یدنجی عصرک حیاتی بری برینه ضدوهنوز برلشمه مش اولان بو ایکی تمایلی ذهنأ برلشدیریور و قرالک شخصی بو ائتلافک مرکزی اولیوردی. اجتماعی سبیلره بو ائتلاف بوزولونجه حمله لردن هر بری کندیسنه کوره بر استقامت آلمق استعدادن

کوسته‌ردی . بو قورجالانمه نتیجه‌سی شو اولدی : او زمانه قادر سیاسی ، دینی ، اخلاقی مختلف قیمتلی بری بریله برلشدیردک موازنه تأمیننه چالیشان وحادثه‌لرک دائمًا یوزنده دولاشان وعمومی نتیجه‌لره واروب ، خصوصی ، شخصی واقعه‌لردن اوزاقلاشان عقل یپ یکی بر استقامت آلدی . وبو استقامت نتیجه‌لرینه یاقلاشدقجه اون یدنجی عصرک عقلنه ضد بر طبیعت کوستردی . کرچه اون سکزنجی عصرک توارث ایتدیکی قوتده برنوع عقلدی . فقط بو عقلک اجتماعی طبیعتی ایله اون یدنجی عصر عقلنک اجتماعی طبیعتی آراسنده شو فرقلر واردی : بر کره اون سکزنجی عصرک عقلی اون یدنجی عصرک عقلی کبی هیچ بر حدود ، هیچ بر احتیاط طانیماور ، اون سکزنجی عصر عقلی یالکیز حاکم دکل ، کلی ومطلق بر ملکه حالنه کتیریوردی . بوملکه‌نک سلطه‌سندن دینک اک اساسلی عقیده‌لری بیله آرتیق قورتولامیوردی... اون سکزنجی عصرک عقلی اون یدنجی عصرده اولدیگی کبی اخلاقی واجتماعی مسئله‌لرده نظری حکملر میدانه کتیزمکه قالمایور ، فعللره قادر تأثیر ایدیور . دوغریدن دوغریه اجتماعی نظامی ، عنعنه‌لری تنقید ایدیوردی . اون یدنجی عصرک نظری عقلی رینه عملی ، تشکیلاتی واختلاجی بر عقل کچیوردی... [*]

بناءً علیه اون سکزنجی عصرله برابر بوتون ساحه‌لرده بو کلی ، عملی واجتماعی عقل نامنه بر طاقم اصلاحات فکری ، تصورلری موضوع بحث اولیوردی . . . بو عصرده اجتماعی شأنیت حسی یوقدی . فیلسوفلر ، مؤسسسه‌لری فردک اراده‌سنه ، فکرلرک سلطه‌سنه اویار ودکیشه‌بیلر ساندیله . بوسبیله تنقیدلری صوک درجه قطعی وانصافسزدی . اسکی بی تمامیه ییقمقدن دوغاجق اولان ضررلری ، قیامتلی اولدن سه‌زه‌مدیلر .

ایشته بو صورتله اون سکزنجی عصرده « آنسیقلوپه‌دی فلسفه‌سی » دینیان عقلیه‌جی بر فلسفه تأسس ایتدی . بو فلسفه‌نک آیری وصفلری واردر . اول بو فلسفه عقلیه‌جی ایدی . اون سکزنجی عصر فلسفه‌سنک مبدائی اون یدنجی عصر فلسفه‌سنک مبدائی کبی عقل ایدی . نظرلرنده حقیقت فیزیکی حقیقتدی . بوتون فکری طبیعت مفهومیله مشبوع ایدی . بو اعتبار ایله نیوتونک تأثیری آلتنده ایدیلر . بوتون حقیقتلری بونمونه حقیقته کوره حکم ایدیورلر ، هرشیده بومکمل حقیقتک وضوح وتمامیتنی آرایورلردی . حکملرنده عنعنه‌نک قیمتلی ، ولایتک تأثیرلری یوقدی . ماضی‌نک قاپولری تمامیه

[*] Parodi, Evolution de l' idéal de l' Honnête homme [Du Sage antique au Citoyen moderne, p. 147 - 149]

قاپانمیشدی . نظر لرنده فلسفه ذهنك هرشیدن زیاده مشاهده ، استقراء و تعمیم اصوللریله چالیشان بر وضعیتندن عبارندی . آنسیقلوپه‌دیستلرک منطقلری بر نوع فیزیک ایدی ، اسقولاستیکک تاممیه عکسی ایدی . بو منطق مثبت واقعه‌لردن حرکت ایدیور ، عقلك تکاملنی قووالیوردی . پسیقولوجیالری ده بر نوع فیزیک ایدی : انی فکر قبول ایتیهور ، روحی ملکه‌لرک طبیعی تکاملنی تعقیب و بو تکاملک صفحه‌لرینی ، درجه‌لرینی تشخیص و تثبیت ایدیوردی . روحیات عالمندن مطلق و متافیزیکی فکرلری قوویوردی . اخلاقلری ده بر نوع فیزیک ایدی : اخلاقی حقیق-فیزیکی حقیقت کی مثبت تجربه‌نك بر محصولی ایدی . هر دورلو دینی و متافیزیکی قیمتلردن خارج ایدی . اخلاقیلقلری فردجی ایدی . فقط اجتماعی خیر ایله فردی منفعتلر آراسنده قبیله‌ساید کوریوردی آنسیقلوپه‌دیستلر نتیجه اوله رقا اصلاحات ایچون ایکی عنصر کوستریوردی : معقول بر جمعیت ایله معقول بر تربیه . بو فیلسوفلر عقل حقنده و اونك اثری اولان علم و اونك موضوعی اولان طبیعت حقنده بویوک بر اعتماد بسله‌ورلر و اونك قو تاریخی ماهیتنه اینانیوردی .

اون سکزنجی عصرده اون یدنجی عصر کی ده‌قارتک عصری ایدی . حتی اصل کلاسیک دور اون سکزنجی عصر ایدی . دیگر جهتدن جمعیت حیاتنك دوشمانی اولماقله برابر فردك ، سوق طبیعی لرك و احتراصلرک حقنی انسانك احتیاجلرینی تسلیم ایدیوردی . آنسیقلوپه‌دیستلرک فلسفه‌سی هرشیدن زیاده حرکتجی بر فلسفه ایدی . و حرکتی جمعیت ایچریسنده و جمعیت حقنده ایدی . عقله ، طبیعتنه و فردك حقلرینه مغایر اولان و مغایر فرض ایدیان هرشیئی ییقمق ایسته‌یوردی . آنسیقلوپه‌دی فلسفه‌سنده اکیسک اولان شی ، دینی حساسیت ، مقدرات فکری ، میستیک و لیریک عنصرلردی . خلاصه آنسیقلوپه‌دیستلرک بوتون هر فی کچن عصرک ضدینه برتلقی وجوده کتیرمک اولمشدر . کچن عصرده غایت فکریله امتزاج ایدن عقل بو عصرده غایت فکرندن آیرلشدر . وولته‌رک و مونته‌سکیونك اثری ، بو غائی علتلری سیلمک اولمشدر . اون سکزنجی عصر ، خرسیتیانلق عنصرینی غائب ایتیش بر عصردی . سیاستنده ایمان عنصری یوقدی ویرینه هیچ برشی قویمامشدی . . .

ژان ژاق روصو ایشته بو فلسفه محیطنك ایچنده یتیشدی . روصونك ایلك مربیلری آنسیقلوپه‌دیستلر اولدی . روصوده آنسیقلوپه‌دیستلردن بری ایدی . متعدد نقطه‌لر روصون آنسیقلوپه‌دیستلره باغلامقده در : ارجمله هر درلو جبر و تضدیق غیضی ، فرده ، دییات مجموعه‌سی - ۵

فردك حسلرینه ، احتراملرینه و احتیاجلرینه ویریلن حریت ، انسانلرك یارادیلشیریله ای اولدقلری حقنده کی اعتقاد ، عنعنه دوشمانلغی ، عنعنه مؤسسسلرینی تنقید و تزییف اعتباریله روصو آنسیقلوپه دیستلردن آیرلما یوردی . یالکز شایان دقتدرکه ژان ژاق روصو فیلسوفلرک اثرلرنده چوق کره تصادف ایدلدیکی اوزره عینی کلمهلری قوللانا رق عینی معنالری قصد ایتمه یور ، عینی یولدن کچمکه برابر عینی استقامته کیتمه یوردی . . . بدایتده بو اساسلرده برلشدیکی آنسیقلوپه دی محیطندن یاواش یاواش آیریلیور و نهایت آنسیقلوپه دیستلرك علیهداری و اونلرك دوشمانی اولیوردی . نیچون ؟ .. چونکه حرکتك مبدای آنسیقلوپه دیستلرك کی نك عینی اولمقله برابر روصونك واصل اولدیغی فلسفه ، آنسیقلوپه دیستلرك کندن آری ایدی . بو آیریلغی وجوده کتیره ن قیمتلر آنسیقلوپه دیستلرده بولونمایان قیمت عنصرلری در . . . روصو بو عنصرلری نهره دن طوپلامشدر ؟ بو سؤاله جواب ویرمك ایچون روصونك جمعیتنی یالکز گیرینتیلی چیقینتیلی وقاتی یوزوندن دکل ، ایچندن و کیزلی نقطه لرندن تدقیق ایتك لازمدر .

بر جمعیتك حیاتی یالکز بر قوتك انحصارجی حاکمیتندن عبارت دکلدر . بر جمعیتك حیاتنده دایما آری جنسندن ، حتی بربریله برلشدیریله مه به جك درجه ده آری جریانلر واردر . نته کیم اون سکزنجی عصری تمیز ایدن « عقلیه جیلک » بو عصرک تک و یالکز جریانی دکلدی . عقلیه جیلک و مجرد ذکا قوتی خارجنده باشقا منبعدن کلن باشقا نوع جریانلرده ، اون سکزنجی عصرده وداها اولکی عصرلردن بری چالیشمقده ایدی . بودفعه قوتی قلبدن ، مشخصلردن ، اوریشنالدن آلان بو جریانده یاراتیجی فعالیتنی بوتون حرث میدانلرنده آریجه کوستریوردی .

بر مؤلفك دیدیکی کبی : اسکی مدنیتك صوک سوزی طبیعتك آرقاسندن کیتمکدی . حال بوکه طبیعتده دونمك رونه سانسك ایلك سوزی اولمشدر . . . رونه سانسك مونته نی ، رابله کبی بویوک متفکرلری ، بویوک سیاحلری و رومانجیلری هپ بو سایه ده طبیعت حیاتی تقدیس و ترم ایتمشلردر . مونته نی دن بری فرانسز ادبیاتنده « طبیعتده دونمك » فکرندن داها کلاسیک بر فکر یوقدر . (*) بو طبیعت فکری یالکز ساده لك ، وحشیلک فکریله

[*] Masson, Comment connaître Jean-Jaques? [Revue des deux Mondes ,

دكل ، قارانلق و سريلك فكريله ده برله شيور ، لاعقلي ، لامنطقي ، قلمي ، دروني بر قيمت اوليوردى . . . .

روصودن اول ذوق ، قلاسيك ذوقدن عبارت دكلدى . روصودن اول ذوقك منبى ، عقلدن عبارت دكلدى . كوزلك يالكز انتظام ، تناسب ووضوح فكلرلرينك بر مرادفى دكلدى . روحلر ، آنارشى نك ، تضادلرك ، الهاملرك ، قارانلقلرك ده ذوقنى ده دوييوردى . عقل و محاكمه عانى كى قلب و دريغو عالمى ده بر شعور ايدى . Shakespeare ، Richardson ، Young ، Osian هپ بو روحلرى بسله يوردى . رومان قهرمانلرى يالكز ذكلك و ذكا قيمتلرينك قهرمانلرى دكلدى . بو قهرمانلر آراسنده دويغونك ، احتراصك ، حزنك قهرمانلرى ده واردى . صنعتكارلر قلاسيكلردن عبارت دكلدى . بالخاصه شكسپير ، تقديس ايديلنلردن برى ايدى .

قلبك بو اشتياقى صنعتك هر شعبه سنده كورونيوردى . قلاسيك صنعت موضوعلرني تام ، سالم ، معقول و متوازن انمودجلردن آلييور و طبيعتى عقلك و منطقك چرچيوه لرى ايچريسنه يرلشدير يوردى . . . . حال بوكه بو تلقى نك ديشنده وحشى طبيعتى ، يالچين قابالرى ، كوپوكلى دالغالىرى ، قورقونج عارضه لرى ، حزنلى خرابه لرى سهون كوگولارده واردى . . . . ذوقك بو وحشيدكنى باغچه طرحلرده بيله كورمك ممكندى : روصودن اولكى باغچه تزيناتى و رساى نمونه سندن عبارت دكلدى . هندسى طرحلر ، منتظم بيچيلمش آغاجلر يرينه طبيعى اورمانلرك سرسرى چيز كيلرى و شاشيرتجى منظره لرى ده سهويليوردى . باغچه لرده حساب و هندسه نك يرينه حریت و حات كيرييور ، آهنگ يريني تضادلره ، انضباط يريني عصيانلره ، قلاسيك و مضبوط باغچه يريني رومانتيك و وحشى باغچه يه براقيور ، فرانسز باغچه سنك يرينه انكليز ، چين باغچه لرى كچيوردى . . . .

بو حركت دين ساحه سنده ده تجلى ايدويور : اون سكلزنجى عصر ك ايلك ياريمنده پروتستان الهياتچيلرينك طبيعى دين فكلرينى وجوده كتيره جك اثرلر ترجمه ايديليور . خلق بو كتابلر سايه سنده نصلرك چوروكلكنى كوسترن مشاهده لرله قارشيشلاشيور . كلامياته قارشى وجدانك سسنى ايشيدييور ، دينى مناقشه لر يرينه دينى استغراقك اعتيادنى قزانويوردى . بو حركت يالكز حرث سايه سنده داغنيق بر حالده قالمايور ، فلسفه سنى ده ياپيوردى . رونه سانس دورندن پاسقاله قدار كلن اخلاقچيلر عقله اعتمادسزلق كوستر مشلردى . بالخاصه پاسقال عقلك حدودىنى واقتدارسزلغنى اورته يه قويمشدى . پاسقال Esprit de géométrie يه

قارشى Esprit de Finesse ك فرقنى كوستردى. و عقله قارشى قلبك فائقیتنى آكلاتدى. روصونك وطنداشلىرنى برى اولان Turretin روصودن اون ايكي سنه اول علمك فناقلرنى بحث ايديور، ينه عقله هجوم ايديوردى.

ايشته ژان ژاق روصونك دورى برى عقل و علمدن، ديكرى قلب و دويغودن عبارت اولان بو ايكي جريانه معروض ايدى. روصونك طبيعتلى ضد اولان بو ايكي جريانه قارشى آلاينى وضعتى كورمك و بو ايكي جرياندى وجوده كتيرديكي يكي تركيبي آكلامق اچون اونى بوروله خاطرلايان فردى تكاملنى نظر دقتنه آلمق لازم كلر. چونكه فيلسوفلر ك جمعيت اچندكى مختلف حريانلره قارشى ياپدقلى عكس العمللر ك مبدأى بو فردى وارلقدر. اونك اچون روصونى بر انسان اوله رقدده تقيق ايمك ضروريدر. آنجق بو يازيلرده مقصدم روصونك تام بر مونوغرافياسنى يامق دكل، بلكه روصونك فرديتنده فلسفى شخصيتنى تعين ايدجك درجهده قوتلى و اصلى اولان مهم عنصرلى اشارت ايمكدر. روصونى فرد اوله رق تميز ايدن ك مهم فارقلى نلردر؟ روصونك اك مهم خصوصيتى، طاشقين مخيلهسى، بو مخيله نك مرضى فعاليتى در. روصونك ذكائنده منوازن و احتياطكار خلقلره مخصوص اولان اعتدال و آهنگ خاصه لى يوقدى. بوتون ذكائى مرضى مخيله سنك تاثيرى آلتنده ايدى. بو طاشقين مخيله يه چيلغين بر قلب آرقاداشلق ايديوردى. روصو ذكائيه دكل، عادتاً قلبيه، دويغوسى ايله ياشايوردى. . . فرديتنك اك بويوك فارقلىرنى برى ده قورققلغى در. روصو قورقاق، بجر كسز، وحشى بر آدمى. بو مزاجيله هم آهنگ اوله رق روصو انتظام و انضباطه قارشى عاصى، سر آزاد بر مخلوقدى. ايشته بو خاصه ليله روصو عقلى، منطقى و اجتماعى نوعدن اولان بوتون قيمتله قارشى دوشمان بر استعداد طاشييور، فقط بوكامقابل، لاعقلى، لامنتقى، فردى نوعدن اولان بوتون قيمتله قارشى جبلى بر تمايل طاشييوردى. ژهنه و تربيه سى روصوده موجود اولان بو استعدادلى كورله شديرمه يه جك، بالعكس بسله يه جكدر. عائله، شهر و نهايت بوتون انسان محيطى روصونى برياندى جمعيتدى و شائيتدى قاچان بر ياندى ده فرديتنى و خوليلرئنى ترنم ايدن بر فيلسوف حالنه كتيره جكدر. ژان ژاق روصو ژهنه ولى در. چو قو قلغنگ اون آلتى سنه سى ژهنه وده كچه شدر. اون سكزنجى عصر بديتنده ژهنه و مستقل، جمهوريتجى، پروتستان ايدى. ژهنه وده اون يدينجى عصر ك دار ذهنيتى رينه حریت، مسامحه، قارده شك دويغوليله يوغورولمش كنيش بر ذهنيت

کچمشدی . پروتستانلق ملی بر دیندی . بو پروتستانلق قاتولیکلک کینیه مرادف اولان کینیش و مسامحه‌جی بر دیندی . ژهنه و ساده بر حیات یاشایوردی . فرانسه‌ده اولدینی کبی لوکس استیلاسنه او عرامامشدی . بو نوعدن هر هانکی انهماک و استیلا قانونلر و عرفلر ایله باصدیریلیوردی . بو دوره‌ده ژهنه‌ولی عزت نفس و استقلال صاحبی بر آدم ایدی . عینی زمانده ژهنه‌ولی اولق آچیق ، دوغری ، سربست اولق دیمکدی . بوتون بو صفتلر منونیتسزلیک ، تضاد ، غریبلیک ، وحشیلیک روحیه برلشیوردی .

ژان ژاق روصونک باباسی ایساق روصو بر ساعتجی ایدی . ایساق روصو ، سربست ، گوجبه روحلی ، ذوقپرست ، خودبین ، حدتلی ، قاوغاجی ، انتقاجی ، وطنپرور بر آدمدی . عینی زمانده ، کزیجی ، اوقویجی و خولیا کاردی . او دوره ژهنه و جوجوقلرینک تربیه‌سی ، ساده‌لیک ، سرتلیک ، جانلیق صفتلریله آیریلیوردی . بو تربیه‌نک هدفی ، اراده‌لی ، غرورلی ، مشقتلره متحمل وطنپرورلر یئتشدیرمکدی . ایساق روصو بر اعتبارله جوجوق تربیه‌سنه مقتدر بر آدمدی . جوجوغنک مراقنی او یاندیرمایی ، مخیله‌سنی بسله‌مه‌یی بیلوردی . روصو باباسی ایله برلکده بوسوئینی ، لایرویه‌ری ، پلوتارقی اوقویور و مهادیاً مخیله‌سنی تحریک ایدیوردی . بوتون اوقودینی کتابلر قافاسنی رومان و سرگذشت خیاللریله سوسله‌یوردی ؛ خولیا ، سرگذشته اولان تمایلی قوتلندیریوردی .

روصونک تشککنده مؤثر اولان محیطلردن بری ده Bossy نک Lambercier ده کی پانسیون اولمشدر . بو ذات دیندار ، اخلاقلی ، منور بر آدمدی . روصو بو محیطده یالکنز محبتی و دوستلنی اوکره تمکله قالمادی ، آغاجلری ، چیچکلری ، قوشلری و قیرلانغجلریله طبیعتی ده سودی .

ژان ژاق حیاتنده ممکن اولدینی قادار چوق یردکیشدیردی . بر شهرده ، بر مملکتده دهل ، سانکه کره ارضه اوطوریوردی! .. ممکن اولدینی قادار چوق مسلک دکیشدیردی : حکاکلک ، اوشاقلق ، معلمک . . .

بوتون بو عامللر ژان ژاق روصونک ذاتاً قلب و هیجانندن ، خیال و وهمدن عبارت اولان شخصیتنی تمیه ایدیور ، جمعیت قورقوسنه مقابل فردیت عشقنی ، باطنی حیات ذوقنی تشجیع ایدیوردی . اولدینی کبی روصو رونه‌سانسندن بری کن حس و هیجان حیاتنه ، انا و باطن فلسفه‌سنه حاضر لانیوردی . تربیه‌سی ، اجتماعی محیطلری ، حیاتی ، روصونک معین اولان بو فردیتندن مقدر اولان محصولی وجوده کتیریوردی : اجتماعی

حياتدن اوزاق ، بناءً عليه اجتماعى حياتى طائىمان ، اجتماعى حياتك قيدلريله باغلانمايان ، اجتماعى انتظام و انضباط ندر بيلمهين بر آدام . . . فقط بوكا مقابل متاديا كندى ، درونى و قلبى حياتنه اعاده ايديلن ، جمعيت طرفندن هر ردايدلجكه بومستثنا فردى حياتى بر درجه داها ابي ياشايان بر آدام . . . ژان ژاق روصو موجود جمعيتدن قاقچمله قالمايور ، فضله اوله رق بوجميتدن ايكره نيوردى . بو جمعيتده بولماديني حضور ، سعادت ، آهنگى آنجق كنديسنده ، كندى روحنده بوليوردى . روصونك جمعيت دوشمانلغى بروحشى و جاهل دوشمانلغى دكل ، دويان ، دوشونن بر آدامك شعورلى دوشمانلغى ايدى . فى الواقع روصو جمعيتنه غيظ ايتمكه و باطنى حياتك سعادتتى ياشامقوله قالمايور ، بو غيظنك سببلرينى و بو سعادتك حقيقتى آراشديرمايه اوغراشيوردى . جسارتى ، جرأتى ، اجتماعى حياتدن اوزاق قالان و اجتماعى شائيتله تماس اولمايان بوتون معاصرلك جسارتى ، جرأتى ايدى . روصو بو جرأت و جسارتله دركه يالكز موجود جمعيتنه دكل ، بو جمعيتى اصلاح ايتمك ايشتهين آنسيقلوپه ديستلره قارشى ده معارض و متجاوز بر وضعيت آلمشدى . روصو انسانلك سعادتنه يارديمى اولاجق عقيده لرى آرايوردى . بو عقيدلرى موجود جمعيتده و موجود فلسفه ده بولامانجه باشقا يرده بولمق ايشته يوردى . بو باشقا ير ، روصونك عصرى و فردى طرفندن حاضر لانان بر منبع ، درونى حياتدى . ايشته روصو جمعيتندن و معاصرلرندن مضطرب اوله رق كندى اناسنه قاتيلاندى و بو انانك سسنى ديكه دى . ايلك دفعه هيچ بر فيلسوفه نصيب اولمايان بر شدتله بو سسى دويدى . بو كشف بوتون فلسفه سنك قايناغى اولمشدر .

روصو جمعيتدن نيچون قاقچوردى ؟ . . چونكه بو جمعيتك حقيقتى ايله دويدىغى ، ياشادىغى حقيقت آراسنده بر تضاد واردى . جمعيتك مؤسسهرى حياتك حقيقتلريله هيچ بر صورتله برله شمه يوردى . اون سكرنجر عصرده كى لسان ، ادبيات ، اخلاق ، دين ، تربيه روصوى ممنون ايمه يوردى . چونكه بوتون بو مؤسسهر صاغ و صاغلام اولان روحيله تضاد حالده ايدى . لوكس ، ريا ، يالان ، تقليد ، فضيلتمزلك ، اعتقادسزلق ، روصونك وحشى فقط صاف ، تميز ، راحت و مسعود اولان دويغولرينك ضدى ايدى . بوجميتك سعادت ايله ، صميمى حياتله ، ياقين حقيقتلرله هيچ بر مناسبتى يوقدى . اونك ايچون روصونك جمعيتنه قارشى وضعيتى يالكز اجتماعى حياته آلويريشلى اولمايان بر غير اجتماعى نك وضعيتى دكل ، بواجتماعى حياتى بكنمهين و چونكه

دها آبی بر حیاتک ذوقنی طاتان براختلاجی نك وضعیتی ایدی . بواعتبار ایله روصوده موجود شأنتی تخریب ایتک ایستهین معاصرلردن بری ایدی .

فقط روصو آنسیقلوپه دیستلردن نیچون قاجیوردی ؟ چونکه بوفیلسوفلرک جمعیتی اصلاح ایچون قوللاندقلری اصول قناعتنجه تام بر اصول دکلدی . نه علم ، نه ده ذکا بو جمعیتی اصلاح ایتک و مسعود ایتک ایچون کافی برواسطه دکلدی . چونکه ژان ژاق بوسعداتی و حضوری علمسزجه و ذکاسزجه دخی بولیوردی . بو سعادتتی و حضوری جهالتله وسوق طبیعی ایله بولمش اولان و بولان انسانلر دائماً موجود اولمشدی و اولمقده ایدی . ذاتاً بو علم و ذکا مقصدک علیهنده چالیشان قوتلردی ، موجود جمعیتی بوزانلر صیراسنده ایدی .

بناءً علیه علمه ، ذکایه استناد ایدن بوفلسفه نك قور تاریخی بر ماهیتی یوقدی . . بویله دییه رک ژان ژاق روصو موجود اجتماعی شأنتی اصلاح ایچون بو شأنتی ایچنده هیچ برشی بر اقامیوردی .

بوتون اصلاحات فکرلری یوقلغهمی قلب اولاجقدی ؟ ! . خیر ، مادام که روصو حقیقی و صمیمی بر حیات یاشایور و بو حیات کندی کندینه کفایت ایدیور و بو حیات اک جانلی و اک صمیمی بیلدیکی رهبرلرک ایزندن کیدیور ، او یولده کشف ایدیله جک ازلی بر حقیقت واردی . ایشته فردیتیله ، جمعیتیله حس حیاتی یاشامایه مقتدر اولان بو ژان ژاق او حسده بشرک ازلی حقیقتنی کشفه چیقیوردی . روصونک بوتون فلسفه سی بو ایلك صمیمی حسک انکشافندن عبارت قالاجقدر . طبیعی حیاتی اولدیغی کبی یاشایان بو آدم بو طبیعی حیاتی فلسفه سنی وجوده کتیره جک ، داها دوغریسی اولدیغی کبی بو طبیعی حیاتی فلسفه سنک تملنه قویاجقدر . بوندن سوکرا بوتون تشبثلری حیات دنیلن شأنتدن آلدیغی بو ایلك حدسی عقل ، فکر ، تجربه ، علم و معلوم ایله تأیید و تحکیم ایتکدن عبارتدر .

شیمدی فیلسوفک بو حسی نه صورتله فکرله شیدر دیکنی و آله ایتدیکی فکری سیستمک تملنه ناصیل قویدیغنی و سیستمی نه صورتله انشا ایتدیکنی کوره جکز . جمعیتک رفاه و سعادتتی نه یه باغلیدر ؟ آنسیقلوپه دیستر بو سؤاله شو جوابی ویریورلردی :

علمه و ذکایه . . . جمعیتی تشکیل ایدن فردلری علم و ذکا ایله تجهیز ایتک ، عقللاندیرمق ، نوری چوغالتمق ، فکرلری آیدینلا تمق . . . بو ، نهایت جمعیتی سعادت غایه - نه کورتوره جکدر .

روصو بوسؤاله شو یله جواب ویریور : جمعیتی تشکیل ایدن فردلری علم و ذکا ایله تجهیز ایتک عقللاندیرمق ، نوری چوغالتمق ، فکرلری آیدینلا تمق ، جمعیتی سعادتته کورتوره مز . بناءً علیه علم و ذکا قیمتلری اوزرینه قورولاجق اولان بر جمعیت صاغلام دکلدر . شو حالده انسان طبیعتک ذکادن

واونك محصولی اولان علمدن داها اساسلی، داها حقیقی برتملی یوقمیدر؟ انسانده ذکادن داها انسانی، ذکادن دهاصمیمی، ذکادن دهاعالم شمول بر قوت یوقمیدر که بزه انسانلغمزی، انسانلغمزك غایه‌لرینی خبر ویرسین... انساند. ذکان دهاحیاتی بر بدهات یوقمی در که بوتون بوشعورلری بزه مناقشه‌سز و محاکمه‌سز جه قبول ایتدیره بیلسین؟... خلاصه از انك ذکا و فکر قوتیله تبارز ایدمه‌مین اساسلی طبیعتی نهدن عبارتدر؟... ژان ژاق روصونك آنسیقلوپه‌دیستار قارشیسنده یاپدیغی بوتون یکیلکله انسانلغك ایشته بواساسلی قوتنی کشف ایتک ایچون چالیشمقدن عبارتدر.

روصونك فکری جمعیتی ییقمق دکل، دوزه لمتکدر. موجود جمعیتی اصلاح ایتک لازمدر. غیر طبیعیله شمش اولان بوجمیتی «طبیعیله شدیرمک» لازمدر. فقط بواصلاحی ناصیل یاپمالیدر؟ بوراده دقت ایدیا، جک مهم نقطه شودر: تنقید «حقیقی» اولمالیدر. روصویه گوره حقیقی بر تنقیدک ایلک شرطی ایسه مفکره‌بی جمعیتک تاثیر لرندن آزاده قیلدقدر. اسکیلر جمعیتی جمعیت ایله تنقید ایدیورلردی. دوغرو، یا ککش، اپی، فنا، طبیعی، صنعی فکرلری هپ اجتماعی فکرلردر. اسکیلر جمعیت حقنده کی تنقیدلرینی نه جمعیتدن آلدقلری فکرلرو اولچولرله یاپیورلردی. بو طرز تنقید بردور باطلدن باشقارشی دکدر... اونك ایچون بوتون مسئله جمعیتی تنقید ایچون جمعیت خارجنده و جمعیتک حکم لرندن متأثر اولمایان بر مصداق بولمق، جمعیتک دخی دایاندیغی تملی، حقیقتی کشف ایتکدر. بو حقیقت سایه‌سنده یالکزر جمعیتک تاثیرندن قور تولمق دکل، جمعیته حاکم بیلداولمق ممکن اولسون... روصونك ایلک بویوک اندیشه‌سی بوتملی، بو آفاقی حقیقتی بولمق ارلمشدر. بویله بر آفاقی حقیقت وارمیدر؟... روصویه نظراً اجتماعی شأنیت خارجنده موجود اولان واجتماعی قوتلردن متأثر اولمایان موجود، «طبیعت» در روصویه نظراً بوتون حیاتک وحتى اجتماعی حیاتک تملی بو طبیعتدر. طبیعتی طانیق، پایدار اولان حقیقتی طانیقدر. بناءً علیه طبیعی بر جمعیتک موضوع بحث ایدلمسی ایچون هرشیدن اول طبیعی حالک نه اولدیغنی اوکرنمک لازمدر. چونکه طبیعت حاله استناد ایتمین بر فلسفه یا کاشدر، ضلالتده در. طبیعی بر اخلاق، طبیعی بر حقوق، طبیعی بر تربیه... هپ طبیعت حالنی طانیقله تأسیس ایدیله بیلیر.

فقط بو طبیعت کله سنک معناسنی آکلایام، روصونك بو کله دن قصدی نهدر؟ اونی روصوده و اصخ صورتده تثبیت ایتمه مشدر. ده دوغریسی روصوده طبیعت مفهومک بری برینه کرفت اولمش مختلف دلالتلری واردر:

۱ - طبیعتك طبیعت فوقنده تلقیسی : بوتلقی الهیاتجیلرك تلقیسنه بکزر . بوراده کی انسان (آدم) ك هبوطندن اولکی انسان در . سماوی وحشمتلی ساده لك صفتی بو انسانه عاڈدر . یالکزر شو فرقله که روصوده هبوط فکری اجتماعی برکناه در .

۲ - طبیعتك طبیعتجی تلقیسی : روصو بوتلقی بی تاریخ طبیعیدن آلیور . روصوایلك انسانلری حیوانلره بکزه تیور . بوانسانلر سوق طبیعیلر وفیزیکی احتیاجلره مجهزدر . بومعنا ایله چوجوغی یالکزر احساسلره مجهز کوچوک برحیوان کی آ کلا یور .

۳ - طبیعتك پسیقولوجیائی تلقیسی : روصو روحیاتجی صفتیه معاصر انسانلره باقبور و کندی روحنی تحلیل ایدیور ؛ بو روحك ایلك استعدادلرینی یا قالا یور ، بوراده طبیعت ایلك طبیعی استعدادلرك هیئت مجموعء سیدر . « طبیعت دیدیکم شی استعدادلرمزك بوزولمادن اولکی حالیدر . » بومعنا ایله طبیعت چوجوغك تربیه آلمادن اولکی حالیدر .

۴ - طبیعتك فیزیکی تلقیسی : بوتلقی به کوره طبیعتدن مقصدی خارجی عالم در . امیلی اشیا ایله تربیه ایتمك ایسته دیکی زمان ، و « طبیعتك کتابی » دیدیکی زمان هپ بو معنایی قصد ایدیور . [۱]

روصونك « طبیعت » دن آ کلا دینی معنا اولدجه قاریشیدر . روصو مختلف یوللردن کیده رك طبیعت فکرنی تأسیس ایتمشدر . طبیعت کله سنك بو مختلف تلقیلرینه کوره « طبیعی آدم » ندر ؛ اولا طبیعی آدم حقیقی بر موجود می در ؛ کلدر . چونکه بعضیلرینك دیدیکی کی روصونك فکری انسانی حیوانلغهر جعت ایتدیرمك ودورت آباق اوزرنده یور و تمك دکلدر . او حاله روصونك مقصدی ندر ؛ طبیعی آدم بر وحشی می در ؛ دکلدر . چونکه بو آدملر طبیعت حالندن خیلی اوزا قدر لر . وحشیلرك ده ولو ابتدائی ، کندیلرینه کوره بر مدنیترلی واردر . وحشت دینیلن حالده بر نوع مدنیت و جمعیت حالیدر . کرچه بو وحشیلر مدنی میراثلری آز اولدیغندن طبیعت حالنه مدنیلردن زیاده یاقیندر لر . فقط طبیعت حالنی تمامیه افاده ایتمز لر . بناء علیه طبیعی حال خیالی پك بوزوق بر صورتده ویرر لر . طبیعی آدم حقیقی بر موجود دکلدر . طبیعت حالی او یله بر حال در که نه موجوددر ، بلکه ده هیچ موجود اولماش و هیچ موجود ارلما یا جقدر . [۲]

او حاله طبیعی آدم حقیقی بر موجود دکلدر . اونی نه حیوانلقده ، نه قبل التاریخده ،

[1] Louis Ducros , Jean - Jacques Rousseau, p. 40

[2] Discours sur l'origine de l' inégalité

نه‌ده اتنوغرافیا‌ده بولمق ممکن‌در . طبیعی آدامک تدقیقی نه فیزیولوژیائی ، نه تاریخی ، نه‌ده اتنوغرافیاائی ، بر تدقیق‌در ، بو بر فرضیه‌در . روصونک آرادینی طبیعی آدامک شخصی دکل ، فکری‌در . او حالده طبیعی آدام یرینه « آدامک طبیعتی » فکری قویمق ممکن‌در . روصو طبیعتده یاشامش اولان بر موجودی دکل ، بلکه حقیقی موجودلرک طبیعتنی کشف ایتمک ایسته‌یور . مقصدی بر موجودی آراشدیرمق دکل ، بر مفهوم انشا ایتمک‌در .

روصو بو مفهومی ناصل انشا ایدیور ؟ مختلف واسطه‌لره مراجعت ایدهرک ... اول حیوانلرک تدقیقیله . چونکه حیوانلرک حیاتی اجتماعی مؤثرلردن تاممیله مصون اولان ذهنی بر حیاتک نمونه‌سیدر . عقلک ، فکرك و مخیله‌نک مداخله‌سی اولمقسزین طبیعی محیطله هم آهنگ و کندی کندیسنه کافی بر حیاتک نمونه‌سی حیوانلرده‌در . ثانیاً وحشیلرک تدقیقیله . گرچه وحشیلر طبیعی آدامک صادق نمونه‌سی دکدر . فقط وحشیلر مدنی میراثلری آز اولمق اعتباریله طبیعی حاله ده‌ایاقیندرلر . بعض احتیاطلرله وحشیلرک حیاتی‌ده طبیعت حالی حقنده قاباده اولسه ینه بر فکر و یره‌بیلیر . ثالثاً ذهنی بر طریقک استعمالیله . بوده بعض ذهنی عنصرلری اجتماعی منشألرینه ربط ایتمک و تجرید ایتمک صورتیله اولور . یعنی بر نوع تحلیل واسطه‌سیله ، بونک ایچون تدقیق و تحلیلی لازم کن اوچ حقیقت واردر . برنجیسی اسکی آداملر و تاریخدر . « اسکیلر طبیعتده‌ده‌ایاقیندرلر . » [*] ایکننجیسی معاصرلری‌در . گرچه معاصرلرک طبیعتی مدنیتک بر چوق میراثلری ایله سوسله‌شمس ، قاپانمش‌در . فقط روصونک کوزلری بو مدنیتک شعشه‌سیله قاماشمش دکدی . ذهنی بر تحلیله بو منور ، ظریف و مغرور انسانلرک آلات طبقه‌لرنده‌ده طبیعت تمنی بولیوردی . اوچوننجیسی کندیسی‌در . روصو کندینی تحلیل ایتدیکی و اورمانلرنده کزیندیکی زمانلرده طبیعی آدامی کندنده بولیور . و بو بدرجه قولایلقله اولیوردی . چونکه روصو طبیعی آدامی تصویر ایتهدن اول طبیعی بر آدام اوله‌رق سنه‌لرجه یاشایوردی . طبیعی ذوقلرک ، طبیعی دوغولرک نه اولدیغنی ، ناصیل یاشادیغنی یقیناً بیلدیوردی . طبیعی آدام روصونک کندیسی ایدی . حیوانلرک مشاهده‌سندن صرف نظر ، طبیعتی بولمق ایچون روصونک مراجعت ایتدیکی بوتون واسطه‌لر مشخص‌در . بوتون بو موضوعلرده طبیعت اولانله اولمایان بری یرینه قاریشمش‌در . بو واسطه‌لرله طبیعتی دوغریدن دوغری‌یه مشاهده و تجربه ایتمک قابل دکدر . او حالده مقایسه‌یه ، تجریده مراجعت ایتمک لازم کله‌جکدر . وحشی‌ی ، تاریخی آدامی ، معاصرلری ، انانی اجتماعی منشألی اولان

[*] Emile, p 414

و طبیعتك خارجنده قالان بوتون معطالرنندن آیرمق لازم در . مدنیتك محصولی اولان
صنعی و جبری ملکلری آتمالی ، عائلی ، مسلکی و ملی خصوصیتلری هپ آتمالی ، عرقدن
عرقه ، فرددن فرده ، عائله دن عائلیه ، مسلکدن مسلکه و ملتدن ملته دکیشمه‌ین انسانلق
تملنی ، طبیعتی بومالی در . بوصولته تجرید ایدیلن ، انسانك ، عارضی و کسبی اولان سجیه لریدر .
اصل آله قالان ایسه زمان و مکانله دکیشمه‌ن ، دکیشمه‌مه‌ین ثابت وصف لریدر . شو حالده
طبیعی آدام اجتماعی منشالی اولان قازانچلرنندن تجرید ایدلمش ، یالکیز اوله رق یاشادینغی
فرض ایدیلن ، بشری وارلغنك یالکیز روحی اولان عنصرلرنندن تشکل ایدن آدام دیمکدر .
بناء علیه طبیعی آدام اجتماعی آدامك طبیعتنه مقابل روحی آدامك طبیعتی دیمکدر . بناء علیه
روصونك موضوعی تاریخی و اتنوگرافیا بر موضوع در . بو معنا ایله طبیعی آدام اجتماعی
بر مخلوق دکلدر . فقط غیر اجتماعی می در ؟ یعنی اجتماعیلشمه‌یه عاصی ، غیر مستعد می در ؟
خایر ، چونکه طبیعی آدام هنوز اجتماعیه شمه‌مش اولمقله برابر اجتماعی اوله رق تکمل ایتك
استعدادنده در . یالکیز بواستعدادلر قوت حالنده درلر ، کندی کندینه انکشاف ایده منزلر .
بناء علیه طبیعی آدامه « غیر اجتماعی » دیمه یوب « لاجتماعی آدام » دیمك دوغرو اولور . [*]
فقط اساساً اجتماعی منشالی روحی عنصرلرنندن تجرید ایدلمش اولان آدام طبیعی آدامك
پسیقولوجیائی حیاتی نهدن عبارتدر ، طبیعی آدامی تشکیل ایدن روحی عنصرلر نهدر ؟ ..
طبیعی حالده جمعیت یوقدر . انسان یالکیز یاشار ، انسان یالکیز کندینی یاشار . طبیعی
انسان اجتماعی محیط نهدر بیلمز . طبیعی آدامك یکانه محیطی فیزیکی محیطدر . طبیعی آدامك
آرزولری واردر . یمك ، ایچمك ، دیشی آرامق ، استراحت ایتك کی ، بو آرزولر
فیزیکی احتیاجلردن فضله برشی دکلدر . طبیعی آدام بوتون آرزولرینی دویوراجق واسطه لری
فیزیکی محیطنده تمامیه بولور . ذاتاً محیطنده بولوناندن ، بولابیله جکندن باشقا برشیئی
آرزو ایتمز . طبیعی آدامك قوتلری ، سوق طبیعی لرنندن عبارتدر . طبیعی آدامك معلوملری ،
احساسلردن فضله برشی دکلدر . بناء علیه طبیعی آدام ایچون یکی یکی آرزولر او یاندیراجق
برخیله نك فعالیتی دخی یوقدر . طبیعی آدام حال حاضرندن ایلریسنی ده دوشونمز .
چونکه ایستدیکی شیلرک هپسنه مالکدر . ویالکیز مالک اولابیله جکی شیلری ایستر .
طبیعی آدام ایچون محرومیت دنیلن شی ده یوقدر . طبیعی آدام ایچون سعادت واردر .

[*] E. Durkheim , le Contrat social de Rousseau [Revue de Métaphysique et de Morale No 1 , 1918 , P. 40]

و بوسعات طبیعی آدامك قوتلریله خارجی طبیعتك قوتلری آراسنده کی موازنه دن ایلری کلیر .
 بوموازنه نك اثری حریتدر . چونکه حر آدام هر ایستدیکنی یاپان آدام دیمك دکلدرد .
 قوتلریله آرزولری آراسنده نسبت اولان آدام دیمکدر . بوندن ایلریسی وهمدر ، اسارتدر .
 هر انسان ایستدیکنی یاپسایدی هیچ کیمسه حر اولامازدی . . . شو حالده طبیعی آدامك
 الك اساسلی وصفی « حریت » در . طبیعی آدام حر در . ایسته دیکنی یاپار ، فقط یاپاییله جکنی
 ایستدر . شخصی ، کیفی مداخله لردن تمامیه آزاده در . حال بوکه طبیعی آدام اشیایه تابع در ،
 طبیعتك قوتلریله چور یلمش در . وارلغی اونلرک تاثیرینه تابعدر . آنجاق طبیعتده کی معینیت ،
 حریتی منع ایتمز . چونکه طبیعتك قوتلری غیر شخصی در ، ثابتدر ، دائمای عینی در . شو حالده
 حریت فکری یالکیز حاکمیت فکریله دکل ، « حدود ، ضرورت ، معینیت » فکریله
 برابردر . طبیعی آدام حر در ، چونکه طبیعت دنیلن مافوق بر قوت طرفندن دائمی ولایتغیر
 بر صورتله اداره ایدلمکده در . طبیعتك مافوقلکی غیر قابل مناقشه در . و هر دورلو شخصی
 مداخله لردن آزاده در . روصونك نظرنده حریته ضرر ویرمهین تابعیت اشیایه تابعیتدر .
 بناء علیه حریت فکری قطعی بر ضرورت فکریله برابردر . « اشیانك ضرورتنه کمال جسارتله
 قاتلانق انسانك طبیعتنده وارددر . فقط دیگر بر انسانك استبدادینه دکل . . . »

فقط طبیعت آدامنده کی بو حریت سائقه سنك منشأی نه در ؟ طبیعتك آدامنده کی ،
 بو حریت زه دن کلیر ؟ بونك و ایلك سائقی ، و نتیجه سی نه در ؟ طبیعی انسانده
 الك قوتلی اولان حس ، الك طبیعی اولان قوت نه در ؟ *Amour de soi* در . انسان تام
 و بوتون اوله رق یاشامق ایستدر . انسان بوتون ملکه لرینی ایشله تمك ، کندینی
 محافظه ایتمک ایستدر . بوسه وکی او قادر طبیعی بر در که حیوانلرده بیله وارددر .
 الك طبیعی اولان احتراصمز بودر . بوتون دیگر حسلر اوندن چیقار . و اونک ینه طبیعی
 واجتماعی نتیجه لری در . بوتون احتراصلرک منبعی اودر . کندینی سهومک حسی ، دائمای
 ای در و خیرلی در . نتیجه سی ، کندینی ، حیاتی محافظه ایتمکدر . بزبوصورتله یالکیز کندمزی
 سهومکه قالمایز ، کندیمزی محافظه ایدنلری ده سهوه رز . کندینی سهومک حسی اولان
Amour de soi کندیلله غرور لائق حسی اولان *Amour propre* برشی دکلدرد . کندینی
 سهومک طبیعی در ، یالکیز طبیعی آدامك حسی در . کندینه مغرور اولمق طبیعتده و طبیعی آدامده
 یوقدر ، اجتماعی بر حس در . بو حس موجود اولمق ایچون دیگر آداملرک حضورینی ایستدر .
 غایه سی نه یاشامق ، نه ده انکشاف ایتمکدر . بلکه کندینی دیگر لردن پوکسک و دیگر لردن

اوستون گورمك وهر كسك اويله گورمه‌سنى ايسته‌مكدر. بونتيجه‌يى وجوده كاتيرن كنديني سه‌ومك حسي دكل، جمعيت، اجتماعى حيات، فكرلردر. نفس سه‌وكيسى فيضلى برحس در، حدود طانيماز. كنديمزه بگزه‌ين موضوعلر بولونجه سرايت ايدر. بو دويفو كنديمزدن غيريلرينه سرايتى مرحمت دينيلن حسي وجوده كتيرير. مرحمت، بو كنديني سه‌ومك حسنك ر شـكليدر. بو حسنك اثرى هم جنسك اضطراب چكمه‌سنة تحمل ايمه‌مكدر. بناء عليه كنديني سه‌ومك دويفوسنك طاشقينلقلرينى تعديل ايده‌جك برقوتدر. شو تقديرجه حریت انسانده كنديني سه‌ومك، كنديني ياشاتمق حسنك ضرورى برنتيجه‌سى در، حریت بن سه‌وكيسنك روا-طه‌سى در. او حالده طبيعى آدام پسيقولوجياسى، جمعيت و جمعيت حياتى طانيمايان، آنارشى اچنده ياشايان، اچريسنده فردى، عضوى سائلردن، ديشاريسنده طبيعتك ضرورت و معينيتلرندن باشقابرشى طانيمايان، جمعيت و اجتماعى حيات ضرورتلرندن ايلك و فنالق فكرلرندن آزاده، لااخلاقى بر آدامك پسيقولوجياسى در. بويله اولان آداملر نه قرال، نه قورتيزان، نه ده زنيكين در. انسانلر طبيعى اولارق هپ چيپلاق و فقير دوغازلر. هپسى حياتك هر نوع سـفالتلرينه، كدرلرينه، فنالفلرينه، احتياجلرينه، اضطرابلرينه معروضدرلر، هپسى ده اولومه محكومدرلر. ايسته انسان دينيلن شى بودر. طبيعتك بو انساني هر يرده بردر. زنيكينك معدى فقيرك كندن داها بويوك دكلدر و داها ابي هضم ايمز. افنديك قوللرى اسـبرينك كندن داها اوزون و داها قوتلى دكلدر. احتياجلر هر يرده بر اولديغندن اوللرى تظمين چاره‌لرى ده بر اولمق لازم كلير [*] شو تقديرده طبيعى آدامك اك اساسلى بروصفى ده ياراديلشجه ديكرلرينك مساويسى اولمق در.

خلاصه طبيعت حالى سوق طبيعى، دويفو، فرديت حاليدر. طبيعت حالنده جمعيت، اجتماعى ملكلر، ذكا و اخلاق يوقدر، احتياجى ده يوقدر. طبيعت حالى، حریت حاليدر. طبيعتده جبر، تضديق، اسارت، مساواتسزلق يوقدر. طبيعت حالى، معصوميت حاليدر. منفعت، جرم، كناه، مسئوليت يوقدر. طبيعت حالى، سعادت حاليدر. چونكه حریتسزلك و محروميت يوقدر.

ايسته روصوده فلسفه‌نك آناختارى بو طبيعت فكري، يا خود مفهومی در. روصو اچون دوغرى، ائى و كوزهل هپ اودر. هرشى، فلسفه‌سك بوتون قوللرى او آنا منبعندن فيشـقيراجقدر. روصويه كوره حقيقى دين طبيعت دینی در؛ حقيقى حقوق،

[*] Emile, p. 255.

طبیعت حقوقی در ؛ حقیقی تربیه طبیعت تربیه سی در . اونلر خارجنده دین ، حقوق ، تربیه صنعی در ، ساخته در . روصو بوتون بو یالانلره قارشى حقیقت شکللرینی اوکرنمک ایچون آری آری اثرلر وجوده کتیره جکدر . شیمدی روصونک بو طبیعت مفهومنندن حرکت ایدرک «طبیعی جمعیت» فکرینه نه صورتله واصل اولدیغنی تدقیق ایدلم :

طبیعی آدام حر و مسعوددر . طبیعی آدامک بو حالی ترک ایتمه سی ایچون اولاهیهیچ بر سبب یوقدی . فقط بر راده کلییورکه انسان بو طبیعی حالی ترکه مجبور اولیور . ناصیل ؟ . انسانک منفرد اوله رق موجودیتنی امکانشز براقان خارجی مانعهلر ظهور ایدیور ، بومانعهلر انسان کلهز . بومانعهلر خارجی محیطه عاڈدر . خارجی محیط ، فیزیکی محیطدر . یردائماً مثبت و محصولدار دکلدر . فضله اوله رق قیصر سنه لر ، اوزون قیشلر ، قیزغین یازلر وارددر . بوقوتلردن هرری طبیعی آدامک ، فردک یاشاماسی ایچون برر مدهش انکلدر . شو حالده طبیعتک حضور و سعادتى بوزان قوتلری قارشیسنده طبیعی آدام ایچون ایکی احتمالدن بری : یا مقاومت ایتمک ، یا خود محو اولمق . . . فقط مقاومت ناصیل ممکن اولابیلردی ؟ . . . انسان و طبیعتده اولمایان یکی یکی قوتلر ایجاد ایده مزدی . او حالده موجود قوتلری قوللانمقدن باشقا چاره یوقدی . بونک ایچون مثلاً انسانلر البسه و آتش احتیاجنی دوبدقلى زمان احساسلر فوقنده اولان بویکی احتیاجلرینی تطمین ایچون دیگر انسانلرک یاردیمی فایدالی اولدیغنی کوردیلر و اونلرک یاردیمنی ایستادیلر . موجود قوتلری قوللانمق ایچون طوپلانیدیلر . ایلك انسان سورولرینک تشکلی بویه اولدی . آرتق معصومیت دورى قپانمش اولیوردی . اوزمانه قدار فرعى قالان ، هیچ قوللانیلمایان ویاپک آز قوللانیلان ذکا ، احتیاج و قوللانمق تاثیریه اویانمشدی . . . بوصورتله طبیعت حالنده کی موازنه بوزولدی . . .

انسانلر بوقادارله قالمادی ، انسان بو خارجی مانعهلره قارشى ذکاسنی قوللانمقجه برطاقم یکی احتیاجلر داها ظهور ایتدی و احتیاجلر احتیاجلری قووالادی . یکی یکی احتیاجلر ، یکی یکی تدبیرلره ، اجتماعی شکلره سبب اولدی . طوفانلر ، اندفاعلر ، زلزله لر ، یانغینلر کی فلاکتلر ، نهرلری ، منبعلری ، تصرف خصوصنده کی مساواتسزلقلر ، داغیلان انسانلرک بر آرایه طوپلانماسنی مجبوری قیلدی . یا قلاشمق و برلکده یاشامق مجبورتی نتیجه سنده لسان ظهور ایتدی . متقابل تعهدلر ، وظیفه لری طاشییان رشیمی براخلاق ظهور ایتدی . فقط انسانلر بونکله ده قالمادی . ذکالری اویانمقجه یکی یکی معلوملر آله ایتدیلر . عینی احتیاجلر یکی یکی کشفلر و مناسبلر وجوده کتیردی . زراعت ظهور ایتدی ، زراعتدن دیگر

صناعتلر دوغدی. دمیری قوللانمق نتیجه سنده ایش بولومی ظهور ایتدی. طوپراغی ایشله مک نتیجه سنده طوپراغی بولوشمک لازم کلدی. ملکیت اساسنی قبولدن عدالت قاعده لری حقیقدی. هر نوع مساواتسزلق امکانی حاصل اولدی. مبارزه باش کوستردی. زنکینلر فقیرلر، قوتلیر، سفیلر بوفر قلاشمانک نتیجه سی ایدی. بوفلاکت بر کره کلدکن صوکر ا ثروتی صاقینمق ایسته یین زنکین، خصوصی قوتلری طوپلایوب ناظم وظیفه سی کوره جک یوکسک بر قوت حالنه کتیرمک پروژه سنی هم نوعنه تکلیف ایتدی و حکومتلر ظهور ایتدی. بو صورتله یکی بر حیات طرزنی حاصل اولدی. بو حیات طرزنی مدنیت در. مدنیت طبیعت حالنه طابان طابانه ضددر. طبیعت حالنده اساس سوق طبیعی، دوینغو، احساس، خلاصه فردیت ایدی. مدنیت حالنده اساس، ذکا، عقل، فکرلر، خلاصه شخصیت در. طبیعت حالی احساسلردن وجهالتدن تشکل ایدیوردی، مدنیت حالنده ملکه و علم وارددر. طبیعت حالی، لا اخلاقی بر حالی؛ مدنیت حالی، اخلاقی بر حالدر. طبیعت حالی، حریت حالی ایدی؛ مدنیت حالی، جبر، تضییق، اسارت، مساواتسزلق حالی در. طبیعت حالی، معصومیت حالیدی؛ مدنیت حالی، منفعت، جرم، کناه، ومسئولیت حالی در. طبیعت حالی، سعادت حالیدی؛ مدنیت حالی، حریتسزلق، فلاکت، محرومیت، بدبختلق حالیدر. خلاصه طبیعت حالنه قارشنی مدنیت حالی، برسقوط حالیدر. جمعیت حالی طبیعی بر حال دکل، مرضی بر حالدر.

اونک ایچون روصویه کوره حاضر مدنیتلرک حیاتی، غیر طبیعی در. چونکه طبیعت حالنده کی انسانک موازنه سنی وثباتی بوزمشدر. اجتماعی آدامک تابع اولدینی محیط، طبیعت محیطی کی ثابت و متوازن دکلدر، قارماقاریشیق در. اجتماعی محیطده فردی اراده لر چارپشمقده در. اجتماعی آدامک آلدینی تأثیرلر هپ شخصی در. قوتلیرک، متفوقلرک تأثیریدر. جمعیتده غیر شخصی و فیزیکی قانونلر دکل، فردلرک کیفی وهوسی حا کدر. اجتماعی آدامک آرزولریله احتیاجلری آراسنده موازنه یوقدر. عقل و مخیله ک ظهوری انسانک فلاکتنه سبب اولمشدر. برچوق موهوم و مخیل احتیاجلر سببیه انسان محرومیتک آجیسنی طامشدر. اجتماعی حیاتده مساواتده یوقدر. طبیعتده موجود اولان حقیقی ودائمی مساوات یرینه جمعیتده یالانجی و لفظی بر مساواتجیلق وجوده کلش، قانونلر قوتلری ضعیفه مسلط ایتک ایچون برواسطه اولمشدر. اجتماعی حیاتده موازنه یرینه مصادمه، حریت یرینه جبر و اسارت، اقتدار یرینه عجز، معصومیت یرینه کناه، سعادت یرینه فلاکت قائم اولمشدر. بویله بر جمعیت

طبیعی بر جمعیت دکل، صناعی بر جمعیت در. اونک ایچون طبیعت حالی سالم بر حال دکل، مرضی بر حال در. شو حالده روصویه نظراً طبیعت حالی اییدر. چونکه انسان اوراده بوتون معناسیه حر در، مساویدر، مسعوددر. اوراده منفعت، فنالق، جبر، تضییق اسارت یوقدر. طبیعت حالی نوعنده منفرد، کندی کندینه آلورن، مکمل بر حیات نمونه سی در. روصو طبیعت حالیه مدنیت حالندن برینی ترجیح ده سربست قالسهیدی شبهه سز طبیعت حالی ترجیح ایده جکدی. فقط بو وضعیت مدنیت حالنده مطلقاً طبیعت حالنه رجعتی ایسته مک دیمک دکدر. نته کیم روصونک مقصدی بو طبیعت حالنه رجعت دکدر. روصونک مقصدی، انسانره طبیعت آدامک انسیاقی و منزوی حیاتی یاشاتمقده دکدر. چونکه بر کره ژان ژاق روصو قونتراسوسیالک فیلسوفی در. قونتراسوسیال، آنارشی حیاتنک تصویری دکدر. فردی ضبط وربط آلتنه آلان برنوع اجتماعی حیاتنک تفکری در. شو حالده مقصدی ندر؟ ژان ژاق روصو طبیعت حالی نیچون موضوع بحث اییدیور؟ طبیعتنه رجعت ایتمک ایچون دکل، جمعیت، جمعیت خارجنده سالم و مکمل بر نمونه بولاق ایچون... تا که جمعیتی جمعیت سز اوله رق اصلاح ایتمک ممکن اولسون. چونکه روصویه کوره انسان ایچون اصل اولان بو طبیعت در. شیمدی بو طبیعتنه کوره و طبیعی حیاتنک فائق شرط برینی احتوا ایده جک، طبیعت خارجنده طبیعت حالنه یعنی طبیعت حریتنه و معادتنه معادل بر جمعیت حیاتی تصور ایتمک موضوع بحث در.

جمعیت حالی مطلق صورتنه غیر طبیعی دکدر. گرچه جمعیت حالی طبیعتده یوقدر. فقط طبیعتده تکمل ایتمک اقتداری، قوت حالنده موجوددر. انسان تکمله مستعد بر حیواندر. گرچه انسان یالکیز باشنه قالسه تکمل ایتمز. بوتکملی وجوده گتیره جک بر طاقم خارجی شرط در. بو شرط وجوده کلنجه انسان تکمل ایده جکدر. جمعیتده بوتکمیل استعدادینک بر نتیجه سی در و مطلقاً غیر طبیعی اولماسی لازم کلز. هر جمعیت بر سقوط و تردی دکدر؛ جمعیتلرده موجود اولان فنالق بر جمعیتک طبیعتنک نتیجه سی دکدر. بلکه انسانلرک خطالرینک اثریدر. او حالده جمعیتک الفاسی دکل، اصلاحی موضوع بحث در. ناصل؟... هرشیدن اول جمعیتده سالم اولانله سالم اولمایانی آیرارق... فقط بونک امکانی ندر؟

طبیعتده انسانک احتیاحلری ایله آرزولری آراسنده تام بر موازنه واردر. هیچ بر سبب، هیچ بر قوت انسانک حیاتنده کی بو موازنه یی بوزماز. اونک ایچون یالکیز فیزیکی

محیطه تابع اوله رق احتیاج لرله آرزولری تام موازنه حالنده یاشایان طبیعتک آدمی حریتلی در. قوتلی در، سعادتلی در. ایشته روصویه نظر آسالم بر حیاتک شرطی بوموارنه و امتداد حالیدر. نهرده بوموازنه وثبات بوزولورسه اوراده سالمک یوقدر.

سالم ایله مرضی بی اجتماعی فکرلرک تاثیرندن آزاده اولارق ناصیل آیراییلیرز؟ طبیعت دینیلن مکمل نمونه بی تدقیق ایدرک... بو نمونک نه کیبی اساسلی و صفلری واردر؟.. اولا غیر شخصیلک: انسان طبیعتده یالکز فیزیکی قوتلره تابعدر. بوقوتلر غیر شخصی، هیچ بر فردک اراده سنه تابع دکلدر. فقط بوتون فردلره حاکمدر. بو وثبات طبیعت حالنک ایلك شرطیدر. ثانیاً بوقوتلر غیر متبدلدر، بو طبیعت حالنک ایکنجی شرطیدر. بو ایکی شرطک نتیجه سی انسانک حریت، اقتدار و سعادتلی در.

ژان ژاق روصو بومقیاسلره کوره طبیعی جمعیتی ناصیل وجوده کتیریور؟ روصونک فکرینه داها زیاده یاقلاشالم. نورمال جمعیتدن مقصدی نه در؟ طبیعت نمونه سنه موافق جمعیتی ناصیل وجوده کتیره جک؟ ایلك خاطره کن فکر طبیعی آدم نمونه سنی جمعیت ایچریسنده یاشاتمق، جمعیتک فردلرینی طبیعی لشدیرمکدر. شو حالده جمعیتی طبیعی آدم دینیلر وحدت لردن ترکیب ایدیلهرک طبیعی بریکون وجوده کتیره جک؟.. خایر، روصو بوفکری صراحة رد ایتمشدر. بواک، بویامافکر روصوده یوقدر. چونکه روصونک قناعتنجه بوابتدائی حالی حقیقتده اولسه محافظه ایتمک امکانی یوقدر، جمعیتلرک بوحاله تکرار دونمسه سی امکانی یوقدر. حتی جمعیت ایچریسنده انسانک طبیعت حالی محافظه سنه ده امکان یوقدر. کندیسنی منزوی بر موجود فرض ایدن و کندی کندینه کفایت ایتدیکنی ظن ایدن بر آدم روصونک نظرنده بر سفیلدن باشقا برشی دکلدر. ینه روصونک قناعتنجه بویله بر آدمک جمعیتده یاشاماسنه بیله امکان یوقدر. [۱] ذاتاً اجتماعی مؤسسهرک ایسی انسانک طبیعتنی اک چوقد گیشدیرن، انسانک مطلق وارلغنی قالدیروب یرینه اضافی بر وارلق قویاندر. [۲] مدنیت عالمنده طبیعت حسلرینه ایلك موقعی ویرن انسان ایسته دیکنی بیلمه یین بر انساندر. بویله بر آدمک تمایللری ایله وظیفه لری آراسنده بوجالایا جغندن دائماً تضاد ایچنده در. [۳]

یالکز بر امکان قالییور، طبیعت حالنک شکلی یرینه کیفیتنی قبول ایتمک و جمعیت ایچون

[1] Emile, p. 214

[2] » » 5

[3] » » 6

بو کیفیتی قبول ایتمکدر . شو صورتله که انسان جمعیت ایچنده بولوندیغی و جمعیت ایچنده
 یاشادیغی حالده کندیسيله بو جمعیت محیطی آراسنده کی مناسبت کندیسيله طبیعت محیطی
 آراسنده کی مناسبتکده عینی دکل ، فقط معادلی اولسون . بو صورتله انسان جمعیتیه رجعت
 ایتمه‌یه‌رک و جمعیتدن چیقمایه‌رق برنوع جمعیت حیاتی یاشایاجقدر که بو حیات طبیعت حیاتنک
 سالمک شرطینی طاشیدیغندن نوعنده منفرد فقط یینه سالم بر حیات اولاجقدر . ایشته
 روصونک حاضر جمعیتلرده دیکشدریمک ایستدیگی شی بو جمعیتلرک اساسلی طبیعتلری دکل ،
 بلکه اجتماعی شرطلری در . مقصدی نه ارتجاع ، نه ده اختلال در ، ساده‌جه اصلاحات در .
 روصو بو اصلاحاتی ناصیل وجوده کتیریور ؟ طبیعت حالنده کی فردک طبیعت محیطنه
 قارشلی اولان وضعیتنه معادل بر وضعیت احداث ایدهرک . بونی تأمین ایچون نه لازمدر ؟
 طبیعت حالنده موجود اولان موازنه‌یی جمعیت حالنده تأسیس ایتک . طبیعت حالنده بو
 موازنه‌یی تأمین ایدن قوتلر فیزیکی قوتلردر . فیزیکی قوتلر تمامیه غیر شخصی اولدقلرندن
 بوتون فردلر اوزرنده کی تأثیرلری ده عینی صورتله در . بو صورتله فرد خارجی فقط ثابت بر
 معینته تابع اولمقله کندیسنی حر حس ایدیوردی . جمعیت حالنده فعال اولان قوتلر اجتماعی
 قوتلردر . او حالده بو قوتلرک فیزیکی قوتلرکی آفاقیشمه‌سی ، غیر شخصیشمه‌سی ، نتیجه‌ده
 فردک حریتنی تأمین ایتمه‌سی لازمدر . بو موازنه و ثبات تأمین ایدمک سایه‌سنده فرد ،
 شخصی و کیفی مداخله‌لرک ، سلطه‌لرک تأثیرندن ، شخصلره تابعیتدن ، اسارتدن ، قورتولاجق
 احتیاجلری ایله آرزولری آراسنده در حال موازنه تأسیس ایده‌جکندن ، یأسلری ،
 محرومیتلری کیده‌جک ، مسعود اولاجق در . شو صورتله اجتماعی محیط ، طبیعی
 محیط کی متأثر ایده‌جکدر . اوزمان جمعیت قانونلرینه طبیعت قانونلرینک قطعیتنی ،
 غیر شخصیلکنی قازاناجق . غیر طبیعی بر جمعیت حالندن چیقوب طبیعی بر جمعیت حالنه
 کچه‌جکدر . فقط هر جمعیت قانونی بو طبیعیکی حازمی در ؟ هر قانون قطعی و غیر
 شخصی می‌در ؟ بر قانون طبیعتنی قازانمق ایچون نه کی شرطلری طاشیمالیدر ؟ بر بیغین
 سؤال که مسئله‌نک حلنی صوک درجه نازک بر حاله کتیرمکده در . روصو بو نقطه‌یی اهمیتله
 اشارت ایتشددر . مقصد دوغریدن دوغری یه طبیعی تمایللری قبول و تعقیب ایتمکدن عبارت
 قالسایدی قولایدی . حال بو که طبیعتک حقلریله جمعیتک قانونلری آراسنده او قادار تضادلر
 واردر که ... اجتماعی آدمی دییه صنعی لکدن قورتارمق ایچون چوق نزا کتله حرکت
 ایتک لازم کله‌جکدر . بو فکرک تطبیقنه عاڈ بوتون تفصیلات Contrat Social ک

موضوعی در . روصو طبیعتله جمعیت آراسنده کی جانلی علاقہ یی ناصیل تأمین اید، چکنی
بو اثرده کو سترمشدر .

خلاصه ژان ژاق روصو ایچون طبیعی جمعیت فکری نه ابتدائی آدامه دونمک ، نه ده
جمعیتده ابتدائی آدام وجوده کتیرمک در . بلکه « اجتماعی حیاتی طبیعی حیات اوزرینه
آشیلامق » در . ایشته بنجه روصونک فلسفی حدسی . بو « آشی » حدسی در . روصو
ایچون اصل اولان ، نورمال اولان حیات ، اهلی آغاجک حیاتی دکل ، یابانی آغاجک
- دوغریسنی سویله یه لم : - « طبیعی » آغاجک حیاتی در . حقیقی بر اهلیک حیاتی
جبردن ، ساخته لکدن ، اضطرابدن ، خلاصه طبیعتله قارشی کیدن حرکتلردن
تشکل ایده مز . بویله بر حیات آنجاق حریتله ، خارجی قوتلره تام بر اطاعتله ، بو عامللری
حقیقی ، غیر شخصی صورتله حس ایتمکله ، خلاصه طبیعی حیاتک ایجابلرینی قبول ایله تأسس
ایده بیلیر . بناءً علیه بو حدسه کوره روصونک یایمق ایسته دیکی شی ، جمعیتی آناسی واونک
بو تون انکشافلرینک منشای دیمک اولان طبیعت اوزرینه آشیلامق ، جمعیتی طبیعتله او یغون
برحاله دوام ایتدیرمک یا خود طبیعتی جمعیت ایچنده بر شکلده دوام ایتدیرمکدر .

روصونک تربیه فلسفه سی ایشته بواجتماعی فلسفه سنک موازیسیدر . روصو جمعیت ایله
طبیعت آراسنده جانلی برعلاقه تأسیس ایتمشدر . بری طبیعت تربیه سی ، دیکری جمعیت
تربیه سیدر . بویکی تربیه نک قارشیلقلی وضعیتلری غایت صربجدر . طبیعت تربیه سنده
طبیعی آدام اساسدر . هر شی ، اجتماعی اولان هر تربیه اونک اوزرینه کله جک ، اونی
بر نوع دوامله دوام ایتدیره جک ، اونک طبیعتنه بر صورتله موافق اولاجقدر .
اوحالده ژان ژاق روصویه نظراً طبیعت تربیه سی تربیه نک یالکیز ایلك دوری دکل ،
تملی در . بو تمل نه قادر صاغلام ونه قادر کنیش اولورسه اوزرینه قورولاجق بناده اودرجه
مکمل اولاجقدر . دیکر جهتدن اوزرینه قورولاجق بنا بو تملی صارصاملی ، بیقماملی ،
بالعکس بو تمله دایانمالی و اونک عادتاً فاصله سز بر دوامی اولمالیدر . ژان ژاق روصونک
پداغوجیاسنده ده ، سوسیولوجیاسنده ده پبوخیال مؤثردر . اولاً مکمل بر یابانی کوک وجوده
کتیرمک صو کرا بو کوکه جمعیت آشیسنی وورمق و بواهللی یی یابانک نسغیله بسله مک ...
روصوده کرک سوسیولوجیا کرک پداغوجیا بوجانلی حدسک طبیعی ضروری برانکشافندن
عبارتدر .

طبیعت فلسفه سی دینیلن بو فلسفه نک تملی ، فردی بر حدس در . بو حدس ک اک ابتدائی

شکلی بن سوکیسی شکننده تجلی ایدن برسوق طبیعی در. انسان بونی دویمق ایچون نه علمه، نه ذکایه، نه ده تحصیله محتاجدر. بو سهوکی، بو دوینغو انسانک طبیعتنده واردر. انسانک انسان اولماسی بودوینغوسی سایه سنده در. طبیعی اولان هرشی اونک بر نتیجه سی، اونک بر استحاله سی اونک شو ویا بو فکرله برله شمش اولان ترکیبی در. بو دوینغو، مدنیت، اخلاق دین، عرف، مؤسسسلر خارجنده وار اولان و وارلغنی جبراً قبول ایتدیره ن بر شأیت در. چونکه طبیعی در. بودوینغو انسانده طبیعتک کندی سیدر. بوتون طبیعی مؤسسسلر آنجق اونک دوامیدر. شو حالده روصو فلسفه سنک مبدأی بو نفس، بن دوینغوسی در، بر دوینغودر. بو دوینغو انسانده کی مجرد ذکادن داها سالم، داها یا کیلماز بر ملکه در. چونکه بو ذکادن اول موجود و کندی موجودیتی کندی سینه کافیدر. بسوق طبیعی سز ذکا هیچ برشی در. فقط ذکاسز بو سوق طبیعی حیاتی تمام، یا کیلماز ونوعندن منفرد مکمل بر حیاتدر. فقط وقتا که انسان طبیعت حالندن چیقوب جمعیت حالنه کیریور، محیطی، مناسبتلری فعللری معضله شیور. آرتق بو اسکی طبیعتی سوق واداره ایدن قوت کفایت ایده مه یور. اوزمان باشقا یکی بر رهبره احتیاج حاصل اولیور. بو رهبر یا لکیز باشنه سوق طبیعی دکل، ذکاده دکل، قلب در. «قلب» نه در؟ قلب علی العاده بر سوق طبیعی: Instinct یا خود دوینغو: Sentiment دن عبارت بسیط و طبیعی بر حدس دکل، علی العاده فکر و علم ملکه سندن عبارت اولان Intelligence یا خود Entendement ده دکل در. بنم آکلادیغمه کوره روصونک ذکا و مدرکیه قارشی قویدینی قلب Coeur کندی جمله سی اولان وجدان ایله نوری اولان عقلدن تشکل ایدن بر نوع جانلی شعور، یوکسک بر سوق طبیعی در. بو وجدان روصونک نفس محبتی دیدیکی طبیعی قوتک متکامل وفعال شکنندن باشقا برشی دکلدر. نفس محبتی عاقل انسان ایچون نظام محبتی، نظام محبتی نک فعال شکلی ایسه وجدان در. نظام محبتی نک اثری نظام اولدجه ایلک در. نظام محبتی ایلیکی محافظه ایتدکجه عدالتدر. بو یوکسک سوق طبیعی نک ترکیبنده کرچه اصل ذکا، مجرد ذکا، علم ذکاسی یوقدر. فقط ذکانک جانلی بر شکلی اولان عقل: Raison واردر. او حالده روصونک اجتماعی آدامده وارلغنه ایناندینی بو یوکسک قوت طبیعی بر عنصر اولان، طبیعتک برسوقی اولان وجدان ایله عقلدن تشکل ایدیور. عقلک رولی کرچه ایکنجی درجه ده در. فقط مهمدر. چونکه وجدانک قارانلقده براقدینی نقطه لری او آیدینلاتیر. فقط صوک سوز دائماً وجدانک در. کرچه عقل پرنسیپلرینی قبول ایدر. فقط تصدیق ایتک، ایمان ایتک وجدانک ایشی در. شو حالده روصونک

فلسفه‌سنده وجدان، هم حرکت نقطه‌سی هم ده عزیمت نقطه‌سیدر. قلبك وظیفه‌سی بزی انسانلغمزك غایه‌سندن خبردار ایتك و بزی فضیلته، خیره کوتورمك در. قلب برنوع ایشیق، باطنی بر شعوردر.

شیمدی روصونك فلسفی وضعیتنی تثبیت ایتك ممکندر. روصو افلاطون فلسفه‌سنك تأثیریه اوزون زماندنبری عقل ساحه‌سنده قالان معنوی حیاتك مرکزینی دو یغو ساحه‌سنه نقل ایتمشدر. روصونك بوتون غیرتی انسانك حیاتنداصل اولان ایله عرض اولانی، بسیط ایله مرکبی، حرایله تابعی، مطلق ایله اضافی بی، باطن ایله ظاهری آیرمق ایسته‌مشدر. [۱]

روصونك بوتون مجاهدسی حیاتك قورومایان و توکنمه‌ین منبعلری طیقایان و کیرله‌تن، کیرلی انسان‌النی اوزاقلاشدیرمق اولمشدر. [۲]

روصوده بو اصل، بسیط، حر، مطلق، باطنی اولان حقیقت فرددر، شخصدر. فردیت انسانك طبیعی شأیتی شخصی ایسه انسانك بو طبیعی شأیت ایله اجتماعی شأیتك برله‌شمه‌سندن حاصل اولان مرکب طبیعی اوله‌رق نظر اعتباره آلینیرسه روصونك فلسفه‌سی ساده‌جه بر فردیت و آنارشسی فلسفه‌سی دکل، بلکه بر شخصیت فلسفه‌سی اولدینی آکلاشیلیر. چونکه روصوده بو فردیت ایله شخصیت آراسنده فاصله یوقدر. و جمعیت حالی طبیعت حالنك بردوامندن عبارت اولابیلیر.

شو حالده روصو ایچون حقیقت انسانك طبیعت حالی موضوع بحث اولدیغنه گوره فردیتی در. انسانك جمعیت حالی موضوع اولدیغنه گوره شخصیتی در. آنجق روصوده‌کی بو شخصیت تلقیمی نوعنده منفرددر. بو شخصیت حریتی احتوا ایدن حریتدن عبارت قالان بر شخصیت در و آنجق طبیعی بر جمعیت ایچنده تشکل ایده‌بیلیر. هر حالده روصو ایچون فلسفی حقیقت فردك بو طبیعتی در. بوتون فلسفه‌سنك مبدأی بو طبیعت فکری در. کرچه بو معنا ایله روصو فردجی بر فیلسوف در. فقط فردجیلکی اجتماعی حیاتك حقیقتنی ضرورتی، طبیعی‌کنی علی‌الاطلاق انکار ایدن بر آنارشستك فردجیلکی دکلدر. بو فردجیلک طبیعت حالنده‌بیله انسانی صلحك، توازنك موضوعی اوله‌رق قبول ایدن بر فردجیلک در. پك آز فیلسوف روصو قادر جمعیت دینیان حیات نوعنك ماهیتنی قوتله دو یابیلیمشدر. روصویه نظرأ جمعیت فردلرک بر یکونی دکل، فردلردن آیری و معین بر موجوددر.

[1] Höfding, Jean-Jacques Rousseau p. 108

[2] » » » » , p. 141

روصویه نظرآ اجتماعی واقعہ فردی واقعہ لرہ ارجاع ایدیلہ مز . بناء علیہ روصوی علی العادہ بر فردجی اولہرق توصیف و قبول ایتک یا کاش در .

روصودن اول موجود اولان بوتون فلسفی مذہب لک شخیصی ایچون توصیہ ایتدک لری خیر ایدی . روصو غایہ اولہرق « تکمل » دورینی آچمشدر . فقط روصو بوتکملی « ترقی » اولہرق آ کلاماشدر . روصو ترقی یرینہ تکامل فکرینی قویمشدر . روصونک ہدفی دائماً شو اوریرینال فکر اولمشدر : مدنیت ، ذکا ، ثروت ، لوکس ، امتیاز ... کبی شخیصک طبیعتنہ ، اصلیتنہ تعلق ایتمین ہر خارجی ، ظاہری وموقت شیدن صرف نظرلہ فردک طبیعتنی تشکیل ایدن حریتہ قیمت ویرمک وبونک نتیجہ سندنہ سعادتنی الدہ ایتک ... مذہبنک معناسی بودر . بناء علیہ روصونک فلسفہ سنہ « شخیصیت فلسفہ سی » دیہ بیلیرز . ناصل کہ پداغوجیاسی دہ بر « شخیصیت پداغوجیاسی » ندن باشقا برشی دکلدر . روصو فلسفہ سنی « سوق طبیعی تملی » اوزریتہ قورمشدر . چونکہ نظرندہ انسانک اک اساسلی قوتی بوندن عبارتدر . روصونک بو فردیت جیلکی جمعیت عالمنده شخیصیت جیلکہ منجر اولیور . چونکہ روصونک نظرندہ حقیقی جمعیت آدمی فردیتی طبیعت قانونلرینہ کورہ انکشاف ایتمش اولان بر شخیصیت دن باشقا برشی اولاماز . فقط روصونک آ کلایشنہ کورہ انسانک ترقیسی یرینہ تکملی انسانک تمدنی یرینہ سعادتنی انسانلرک ، انسانیتک تکملندن ، سعادتندن ، انسانیتک غایہ سنہ وارماسندن باشقا نہدر ؟ اونک ایچون روصو علملرک ، صنعتلرک انساندن وانسانیتدن باشقا ہیچ بر غایہ سی اولمادیغنی ، علملرک صنعتلرک عالم و صنعتکار غرورینی اوقشایاجق خودین واسطہ لر اولمادیغنی سویلہین وبوصورتلہ عقلیہ جیلرہ قارشلی حرکت ایدرہرک خلقتک تکملی ، خلقتک مساواتی ، خلقتک سعادتنی ، علمک ، صنعتک خلقہ خدمتی دوینغوسنی ایلک دفعہ نشر ایدن آدام در . [*]

شیمدی اون سکزنجی عصرده روصونک وجودہ کتیردیکی تأثیری کورمک ممکندر . روصو اون سکزنجی عصرده آنسیقلوپہدی فلسفہ سنک دار عقلیہ جیلکنہ قارشلی کنیش حسیه جیلک ، سطحی احساس جیلغہ قارشلی درین حدس جیلک ، اخلاقی انتفاعیہ جیلکنہ قارشلی بشری حسیه جیلک ماہیتی طاشیمقدہ در . روصونک عصری عقل آلتیہ مادہ یہ قیمت ویررکن بالعکس کندیسی دوینغو آلتیہ روحہ قیمت ویردیر یوردی . کرچہ ژان ژاق روصودہ معاصرلری کبی فلسفہ سنی طبیعت اوزرینہ قوریور ، فقط روصودہ کی « طبیعت » آنسیقلوپہدی

[*] B. Bosanquet, Les idées politiques de Rousseau [Revue de Métaphy-

فلسفه سنده کی طبیعتک عینی دکلدی . آنسیقلوپه دیستله کوره طبیعت ذره لردن ، جزء فرد لردن ، میخاییکی قوتلردن ، و بونلرک چارپیشماسندن وجوده کلیوردی . روصویه کوره طبیعت بودکلدی . روصویه کوره طبیعت صمدانی بر عالمدی .

روصو آنسیقلوپه دیستلرک عقل منشألی قیمتلرینه قارشی ، دو یغو و قلب قیمتلرینی وجوده کتیرمشدر . روصونک فلسفه سنده بولدیغمز بو لیریزم ، مستیسیزم ، رومانیزم برنوع دین دو یغوسی در . آنسیقلوپه دیستلرده ا کسک اولان ایشته بودینی وسری حساسیت در . روصو بو حساسیتک صنعتکاری و فیلسوفی اولیور . روصو بو حساسیتی بر جوهر و عنصر کی قوللانا جق یرده ، اونی بر شعور و معیار کی قیمتلندیر یور . اونک اوزرینه فلسفه سنی قوریور . ایشته روصوی معاصر لردن : وولته ردن ، مونته سکیودن آیران فرق بودر . اونلرده روصوبه مخصوص اولان باطنی لک ، درونی لک و طوعیلک یوقدر ، اونلرده نامتاهیلک سری لک ، قدر فکر لری ده یوقدر . آنسیقلوپه دیستله انسان تلقیسی وضوح ، و ظرافت صفتلرینی قازانیور ، فقط بو خیالده قور وواق ، دارلق واردر . روصو بو قیصیر خیاله سر ، قدر ، ابدیت ، فضیلت قیمتلرینی قاریشدیوریور و اون سکزنجی عصرک آدام انموزجینی یکی باشدن انشا ایدیور . روصویه قادار یالکز عقله توصیف و تقدیر ایدیلن آدام نمونه سی روصودن چو کرا حسله ، قلبه تجیل ایدیلیور . شو حالده روصو هم خرستیانلق فکرینی اسکی مدنیتله برلشدیرمک ایسته ین قلاسیک دورک ایدمه لنه ، هم ده قلاسیک دورک ذکا ایدمه لنی صوکنه قدر انکشافات ایتدیرن آنسیقلوپه دیستله قارشی دو یغو فلسفه سیله شدتلی بر عکس العمل یاپیور . بویله جه فضیلتی قلبده ، دو یغوده بولان مرحمت و انسانیت ، قیمتلریله مشبوع بر اخلاقه ، عینی زمانده کوکلی بر نوع دینده اولان بر فلسفه وجوده کلیور . شو حالده روصونک عکس العمل دینی وسری نوعدن در . روصو بو وضعیتیه غایت مثبت برول یاپیور ، آنسیقلوپه دیستلرک یاقیجی و یقیجی اولان حرکتلرینه قارشی یاپیجی بروظیفه کوریور . آیریلان ، پارچالانان ، چونکه چورون جمعیت بناسنی برلشدیرمک ، تمام لامق ایچون موده ل و مه تود کوسته ریور . جمعیتی اونلر کی دیشندن یابانجی قوتلرله دکل ، ایچندن کندی قوتلریله تشکیل و تنظیم ایدیور . بو صورتله ، روصو عصر لردن بری آیری آیری ، یالکز باشلرینه چالیشان اجتماعی تمایللرک ، اخلاقی قوتلرک برناظمی ، بر بانسی اولیور . اونلری داغیتاجق و بری برینه قارشی قویا جق یرده بوتون اونلری طوپلایور و بشرک سعادتی ایچون چالیشدیوریور . . .